

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2008 M. GRUODŽIO 31 D.**

TURINYS

	<u>PUSLAPIS</u>
NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA	3
PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA	4
BALANSAS	5
PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	6
KAPITALO IR REZERVŲ POKYČIŲ ATASKAITA	7
BENDROJI INFORMACIJA	8
APSKAITOS PRINCIPAI	8 - 12
FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS	13 - 21
FINANSINIŲ ATASKAITŲ PASTABOS	21 - 29

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

UAB "PricewaterhouseCoopers"
J. Jasinskio g. 16B
LT-01112 Vilnius
Tel. (8 5) 239 2300
Faks. (8 5) 239 2301
El. p. vilnius@lt.pwc.com
www.pwc.com/lt

Nepriklausomo auditoriaus išvada

Lietuvos centrinės kredito unijos nariams

Mes atlikome čia pridėtų, 4-29 puslapiuose pateiktų, Lietuvos Centrinės kredito unijos (toliau - LCKU) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2008 m. gruodžio 31 d. balansas ir susijusios tuomet pasibaigusių metų pelno (nuostolio), kapitalo ir rezervų pokyčių, pinigų srautų ataskaitos bei apibendrinti reikšmingi apskaitos principai ir kitos aiškinamosios pastabos, auditą.

Vadovybės atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė atsakinga už šios finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje. Ši atsakomybė apima: vidaus kontrolės sistemos, skirtos finansinių ataskaitų parengimui ir teisingam pateikimui bei reikšmingų netikslumų, galinčių atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, sukūrimą, įdiegimą ir palaikymą; tinkamų apskaitos principų pasirinkimą ir taikymą; ir pagal aplinkybes tinkamų apskaitinių įvertinimų atlikimą.

Auditoriaus atskaitomybė

Mūsų pareiga – remiantis atliktu auditu, pareikšti apie šias ataskaitas savo nuomonę. Auditą atlikome pagal Tarptautinius audito standartus. Šie standartai reikalauja, kad mes laikytumėmės profesinės etikos reikalavimų bei planuotume ir atliktume auditą taip, kad galėtume pagrįstai įsitikinti, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų netikslumų.

Audito metu atliekamos procedūros, skirtos gauti audito įrodymus, patvirtinančius sumas ir atskleidimus finansinėse ataskaitose. Pasirinktos procedūros priklauso nuo auditoriaus profesinio sprendimo bei reikšmingų netikslumų dėl apgaulės ar klaidos finansinėse ataskaitose rizikos įvertinimo. Įvertindamas riziką, auditorius atsižvelgia į vidaus kontroles, susijusias su finansinių ataskaitų parengimu ir teisingu pateikimu tam, kad galėtume nustatyti tomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, tačiau ne tam, kad pareikštų nuomonę apie vidaus kontrolių efektyvumą. Audito metu taip pat įvertinamas taikytų apskaitos principų tinkamumas, vadovybės atliktų apskaitinių įvertinimų pagrįstumas bei bendras finansinių ataskaitų pateikimas.

Manome, kad gauti audito įrodymai suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei.

Nuomonė

Mūsų nuomone, pridėtos finansinės ataskaitos pateikia tikrą ir teisingą LCKU 2008 m. gruodžio 31 d. finansinės padėties bei tuomet pasibaigusių metų jos veiklos rezultatų ir pinigų srautų vaizdą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

UAB „PricewaterhouseCoopers“ vardu

Christoper C. Butler
Partneris

Vilnius, Lietuvos Respublika
2009 m. vasario 26 d.

Rasa Radzevičienė
Auditoriaus pažymėjimo Nr.000377

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2008 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA

	Pastabos	2008 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai	2007 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai
Palūkanų pajamos	1	5,775	4,084
Palūkanų išlaidos	1	(2,450)	(1,425)
Grynosios palūkanų pajamos		3,325	2,659
Paslaugų ir komisinių pajamos	2	653	404
Paslaugų ir komisinių išlaidos	2	(443)	(171)
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos		210	233
Kitos pajamos	3	540	475
Pelnas, atėmus nuostolius iš investicinių vertybinių popierių		-	-
Veiklos išlaidos	4	(3,092)	(2,381)
Paskolų vertės sumažėjimo atidėjimai(nuostolių atstatymas)		-	-
Materialiojo turto nusidėvėjimo išlaidos	9	(181)	(135)
Nematerialiojo turto amortizacijos išlaidos	10, 16	(166)	(72)
Pelnas prieš apmokestinimą		636	779
Pelno mokesčio sąnaudos	5	(37)	(65)
Metų pelnas		599	714

Apskaitos principai ir pastabos, pateiktos 8 - 29 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2008 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

BALANSAS

	Pastabos	2008 m. gruodžio 31 d.	2007 m. gruodžio 31 d.
TURTAS			
Pinigai ir lėšos centriniame banke	6	941	2,084
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	7	92,593	99,587
Investiciniai vertybiniai popieriai	8		
- laikomi galimam pardavimui		31,432	30,872
- laikomi iki išpirkimo		9,690	6,971
Ilgalaikis materialusis turtas	9	1,283	1,329
Nematerialusis turtas	10	1,014	550
Kitas turtas	11	392	232
Iš viso turto		137,345	141,625
ĮSIPAREIGOJIMAI			
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	12	115,835	124,292
Indėliai	13	285	307
Subordinuotos paskolos	14	3,094	1,392
Likvidumo palaikymo rezervas	15	5,732	5,329
Mokėtinas pelno mokestis	5	22	42
Kiti įsipareigojimai	16	624	608
Iš viso įsipareigojimų		125,592	131,970
KAPITALAS IR REZERVAI			
Pagrindiniai pajai	17	62	60
Papildomi pajai		7,286	5,294
Atsargos kapitalas		158	158
Rezervinis kapitalas		612	459
Stabilizacijos fondas		3,884	3,145
Finansinio turto perkainavimo rezervas		(848)	(175)
Nepaskirstytas rezultatas		599	714
Iš viso kapitalo ir rezervų		11,753	9,655
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų		137,345	141,625

Apskaitos principai ir pastabos, pateiktos 8 - 29 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 4 - 29 puslapiuose, buvo pasirašyta 2009 m. vasario 26 d.:

Administracijos vadovas
Sigitas Bubnys

Vyr. buhalterė
Jurgita Kubilienė

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2008 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

	Pastabos	2008 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai	2007 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai.
Įprastinė veikla			
Gautos palūkanos		5,799	3,728
Sumokėtos palūkanos		(2,456)	(1,402)
Gautos komisinių ir kitos pajamos		656	405
Sumokėtos komisinių sąnaudos		(434)	(151)
Sumokėti atlyginimai ir socialinis draudimas		(1,582)	(1,140)
Nefinansinės veiklos pajamos		537	474
Kitos apmokėtos veiklos sąnaudos		(1,430)	(1,298)
Turto/įsipareigojimų pokytis			
Suteiktų paskolų kredito unijoms (padidėjimas)		(32,359)	(18,310)
Įsiskolinimų kredito įstaigoms padidėjimas (sumažėjimas)		(8,452)	26,766
Terminuoti indėliai bankuose		(4,000)	-
Kito turto padidėjimas / sumažėjimas		30	(13)
Juridinių asmenų neterminuotų indėlių (sumažėjimas)		(21)	(178)
Likvidumo palaikymo rezervo padidėjimas	15	403	1,879
Ateinančių laikotarpio pajamų (subsidijų) padidėjimas		3	1
Kitų įsipareigojimų padidėjimas		-	2
Grynieji pinigų sratai iš įprastinės veiklos prieš pelno mokestį		(43,306)	10,763
Sumokėtas pelno mokestis		(64)	(44)
Grynieji pinigų sratai iš įprastinės veiklos		(43,370)	10,719
Investicinė veikla			
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimas		(811)	(1,365)
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto perleidimas		-	255
Skolos vertybinių popierių įsigijimas		(4,253)	(2,638)
Grynieji pinigų sratai iš investicinės veiklos		(5,064)	(3,748)
Finansinė veikla			
Narių sumokėti pagrindiniai ir papildomi pajai		1,994	1,490
LR* Vyriausybei gražinti papildomi pajai		-	(722)
Išmokos nariams skirstant 2007 m. pelną		(482)	(200)
Gautos subordinuotos paskolos		1,702	1,381
Įmokos į stabilizacijos fondą		660	807
Išmokos iš stabilizacijos fondo		-	(30)
Grynieji pinigų sratai iš finansinės veiklos		3,874	2,726
Pinigų ir jų ekvivalentų padidėjimas		(44,560)	9,697
Pinigų ir jų ekvivalentų likutis laikotarpio pradžioje		52,359	42,662
Pinigų ir jų ekvivalentų likutis laikotarpio pabaigoje:		7,799	52,359
Pinigai ir korespondentinė sąskaita Lietuvos banke	6	941	2,084
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose	7	6,858	50,275

* čia ir toliau LR reiškia Lietuvos Respubliką

Apskaitos principai ir pastabos, pateiktos 8 - 29 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2008 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

KAPITALO IR REZERVŲ POKYČIŲ ATASKAITA

	Pastabos	Pagrindiniai pajai	Papildomi kredito unijų pajai	Papildomi LR Vyriausybės pajai	Atsargos kapitalas	Rezervinis kapitalas	Stabilizacijos fondas	Finansinio turto perkainavimo rezervas	Nepaskirstytas rezultatas	Viso
2006 m. gruodžio 31 d.		60	3,804	1,422	158	301	1,633	(31)	393	7,740
Grynasis galimo pardavimo vertybinių popierių perkainojimo pokytis, po mokesčių		-	-	-	-	-	-	(144)	-	(144)
Metų pelnas		-	-	-	-	-	-	-	714	714
Viso pripažintos pajamos ir sąnaudos		-	-	-	-	-	-	(144)	714	570
Įnešti narių papildomi pajai		-	1,490	(1,422)	-	-	-	-	-	68
2006 m. pelno pervedimas		-	-	-	-	158	35	-	(193)	-
Išmokos nariams		-	-	-	-	-	-	-	(200)	(200)
Įmokos į Stabilizacijos fondą LR Vyriausybės įnašai į Stabilizacijos fondą		-	-	-	-	-	807	-	-	807
Išmokos iš Stabilizacijos fondo		-	-	-	-	-	700	-	-	700
		-	-	-	-	-	(30)	-	-	(30)
2007 m. gruodžio 31 d.		60	5,294	-	158	459	3,145	(175)	714	9,655
Grynasis galimo pardavimo vertybinių popierių perkainavimo pokytis, po mokesčių		-	-	-	-	-	-	(673)	-	(673)
Metų pelnas		-	-	-	-	-	-	-	599	599
Viso pripažintos pajamos ir sąnaudos		-	-	-	-	-	-	(673)	599	(74)
Įnešti narių papildomi pajai		-	1,992	-	-	-	-	-	-	1,992
Įnešti naujų narių pagrindiniai pajai	2	2	-	-	-	-	-	-	-	2
2007 m. pelno pervedimas		-	-	-	-	153	79	-	(232)	-
Išmokos nariams		-	-	-	-	-	-	-	(482)	(482)
Įmokos į Stabilizacijos fondą		-	-	-	-	-	660	-	-	660
2008 m. gruodžio 31 d.	17, 8	62	7,286	-	158	612	3,884	(848)	599	11,753

Apskaitos principai ir pastabos, pateiktos 8 - 29 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

BENDROJI INFORMACIJA

Lietuvos centrinė kredito unija (toliau - LCKU) buvo užregistruota LR įmonių rejestre 2002 m. balandžio 22 d. Lietuvos bankas 2002 m. lapkričio 28 d. išdavė LCKU licenciją vykdyti visas operacijas, nurodytas LR Centrinės kredito unijos įstatyme. LCKU pagrindinę veiklą pradėjo vykdyti 2002 m. gruodžio 2 d.

LCKU savo veikloje vadovaujasi LR Centrinės kredito unijos įstatymu. LCKU - tai kooperatiniais pagrindais suorganizuota, juridinių asmenų kredito unijų ir LR Vyriausybės įsteigta ir LR Centrinės kredito unijos įstatymo nustatyta tvarka įregistruota kredito įstaiga. LCKU veikia pajinio kapitalo pagrindu ir atlieka kredito unijų likvidumo palaikymo ir mokumo atkūrimo funkcijas, kredito unijų ir kredito unijų narių pinigų pervedimo operacijas, priima indėlius bei gražintinas lėšas ir teikia paskolas bei prisiima su tuo susijusią riziką ir atsakomybę. LCKU kredito unijoms taip pat teikia nefinansinės veiklos paslaugas.

LCKU yra įsikūrusi adresu Savanorių pr. 363, Kaunas. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje LCKU dirbo 28 darbuotojai (2007 m. pabaigoje – 20 darbuotojų).

2008 metais LCKU teikė paslaugas savo nariams kredito unijoms ir 3 juridiniams asmenims. 2008 m. gruodžio 31 d. LCKU nariais buvo 61 kredito unija (2007 m. – 59) ir LR Vyriausybė.

APSKAITOS PRINCIPAI

Žemiau yra išdėstyti pagrindiniai apskaitos principai, naudoti šių finansinių ataskaitų parengimui.

Pagrindas parengimui

Šios finansinės ataskaitos yra paruoštos remiantis Tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais (TFAS), tiek kiek jie galioja Europos Sąjungoje, ir atitinka juos. Finansinės ataskaitos yra parengtos remiantis istorinių kaštų konvencija, kaip pakeista vertybinių popierių skirtų pardavimui perkainojimo.

(a) *Galiojančių standartų pakeitimai ir aiškinimai, galiojantys 2008 m.*

Toliau išvardyti galiojančių standartų pakeitimai ir paskelbtų standartų, patvirtintų taikymui Europos Sąjungoje, aiškinimai, kuriuos privaloma taikyti 2008 finansiniais metais:

- 39-ojo TAS „Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas“ ir 7-ojo TFAS „Finansinės priemonės: informacijos apie finansinio turto perklasifikavimą atskleidimas“ pakeitimas. Šiame pakeitime numatomos galimybės esant nustatytoms aplinkybėms perklasifikuoti tam tikrą finansinį turtą, kuris anksčiau buvo priskirtas „prekybai laikomam“ arba „parduoti skirtam“ finansiniam turtui. Atliekant perklasifikavimą, privaloma atskleisti tam tikrą informaciją. Toks perklasifikavimas netaikomas išvestinėms finansinėms priemonėms ir turtui, apskaitomam tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje pagal tikrosios vertės metodą. Šis pakeitimas neturi įtakos LCKU finansinėms ataskaitoms, nes 2008 metais joks finansinis turtas nebuvo perklasifikuotas.
- TFAAK 11-asis aiškinimas „2-asis TFAS – grupės ir išdo akcijų sandoriai“, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2007 m. kovo 1 d. arba vėliau. Šis aiškinimas nėra aktualus LCKU.
- TFAAK 14-asis aiškinimas „19-asis TAS – nustatytų išmokų turto ribojimas, minimalūs finansavimo reikalavimai ir jų sąveika“, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2008 m. sausio 1 d. arba vėliau. Šis aiškinimas nėra aktualus LCKU.

(b) *Standartai ir galiojančių standartų pakeitimai, kurie dar neįsigaliojo, bet yra patvirtinti taikymui Europos Sąjungoje, ir kurie LCKU nebuvo taikomi anksčiau laiko:*

Toliau išvardyti standartai ir galiojančių standartų pakeitimai, kurie buvo paskelbti ir kuriuos privaloma taikyti LCKU ataskaitiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau, ar vėlesniems laikotarpiams, tačiau kurių LCKU dar nėra pritaikiusi anksčiau laiko:

- TFAS 8 „Veiklos segmentai“, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau. Šis standartas nėra aktualus LCKU, nes LCKU nėra listinguojama įmonė.
- 23-ojo TAS „Skolinimosi sąnaudoms“ pakeitimas, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau. Pakeitimas numato reikalavimą kapitalizuoti skolinimosi išlaidas, kurios yra tiesiogiai susijusios su turto, kurio parengimas naudojimui arba pardavimui ilgai trunka, įsigijimu, statyba ar gamyba, kaip to turto savikainos dalį. Galimybė šias skolinimosi išlaidas nedelsiant pripažinti sąnaudomis panaikinama. LCKU taikys šį standartą nuo 2009 m. sausio 1 d., tačiau nesitikima, kad jis turės reikšmingos įtakos LCKU finansinėms ataskaitoms.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

- 1-asis TAS (persvarstytas) „Finansinių ataskaitų pateikimas“, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau. Pagal persvarstytą standartą bus draudžiama nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitoje atskleisti pajamų ir sąnaudų straipsnius, t.y., nuosavybės pokyčius, atsiradusius ne dėl sandorių su savininkais ir bus reikalaujama atskirai pateikti nuosavybės pokyčius, atsiradusius ne dėl sandorių su savininkais ir nuosavybės pokyčius, atsiradusius dėl sandorių su savininkais. Visus nuosavybės pokyčius, atsiradusius ne dėl sandorių su savininkais, bus reikalaujama atskleisti veiklos ataskaitoje, tačiau ūkio subjektai galės rinktis, ar pateikti vieną veiklos ataskaitą (bendrųjų pajamų ataskaitą) ar dvi ataskaitas (pelno (nuostolių) ataskaitą ir bendrųjų pajamų ataskaitą). Jeigu ūkio subjektai perskaičiuoja arba perklasifikuoja palyginamuosius praėjusio laikotarpio skaičius, jie privalės pateikti perskaičiuotą balansą lyginamojo laikotarpio pradžioje, o taip pat ir dabar reikalaujamus pateikti balansus ataskaitinio ir lyginamojo laikotarpių pabaigoje. LCKU taikys šį standartą nuo 2009 m. sausio 1 d. Ir pelno (nuostolių) ataskaitą, ir bendrųjų pajamų ataskaitą LCKU turėtų pateikti kaip veiklos ataskaitas.
- 2-ojo TFAS „Mokėjimas akcijomis“ pakeitimas, galioja nuo 2009 m. sausio 1 d. Šis standartas nėra aktualus LCKU.
- „Padengiamos finansinės priemonės bei įsipareigojimai, atsirandantys dėl likvidacijos“ – 32-ojo TAS „Finansinės priemonės: pateikimas“ ir 1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ pakeitimas, galioja nuo 2009 m. sausio 1 d. Vadovaujantis standartų pakeitimais, padengiamos finansinės priemonės ir priemonės arba priemonių dalis, kurios įpareigoja įmonę suteikti kitai šaliai proporcingą įmonės grynojo turto dalį tik įmonės likvidavimo atveju, būtina apskaityti nuosavybėje, jeigu joms būdingos tam tikros savybės ir jeigu jos atitinka nustatytas sąlygas. LCKU taikys 32-ojo TAS ir 1-ojo TAS pakeitimus nuo 2009 m. sausio 1 d., tačiau nesitikima, kad jie turės reikšmingos įtakos LCKU finansinėms ataskaitoms, ar kad dėl šių pakeitimų bus pakeistas kapitalo ir rezervų pateikimas finansinėse ataskaitose.
- 1-ojo TFAS „Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmą kartą“ pakeitimas ir 27-asis TAS „Konsoliduotos ir atskiros finansinės ataskaitos“, galioja nuo 2009 m. sausio 1 d. Šis pakeitimas nėra taikomas LCKU.
- TFAAK 13-asis aiškinimas „Klientų lojalumo programos“, galioja metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2008 m. liepos 1 d. arba vėliau. Šis aiškinimas nėra aktualus LCKU.
- 2009 m. sausio 23 d. ES patvirtino TFAS patikslinimus, kurie buvo paskelbti 2008 m. gegužės mėn. Patikslinimai pataiso 20 galiojančių standartų, išvadų pagrindimus ir nurodymus. Patikslinimai apima pateikimo, pripažinimo ir vertinimo pakeitimus, o taip pat ir naudojamų terminų bei redakcinius pakeitimus. Didžioji dalis šių pakeitimų taikomi laikotarpiams, prasidedantiems 2009 m. sausio 1 d. arba vėliau. Nenumatoma, kad šie pakeitimai turės reikšmingos įtakos LCKU finansinėms ataskaitoms.

Sumos šiose finansinėse ataskaitose yra pateiktos Lietuvos nacionaline valiuta – litais (Lt), kuri yra LCKU funkcinė bei pateikimo valiuta. Nuo 2002 m. vasario 2 d. litas buvo susietas prie euro santykiu 3,4528 lito = 1 euras.

Rengiant finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus yra naudojami įvertinimai ir prielaidos, kurie įtakoja ataskaitose pateikiamas turto bei įsipareigojimų sumas ir galimų turto bei įsipareigojimų finansinių ataskaitų sudarymo dieną atvaizdavimą ir atvaizduotų pajamų bei sąnaudų per ataskaitinį laikotarpį dydžius. Nors šie įvertinimai yra pagrįsti geriausiu įvykių ir veiksmų vadovybės vertinimu, faktiniai rezultatai gali skirtis nuo šių įverčių (psl. 12).

Užsienio valiutų perskaičiavimas

Sandoriai užsienio valiuta apskaityti pagal oficialius valiutų kursus, galiojančius keitimo dieną; pelnas ir nuostolis, atsiradęs įvykdžius šias operacijas bei perskaičiavus užsienio valiuta įvertintus piniginius turto bei įsipareigojimų likučius vietine valiuta, apskaitomas pelno (nuostolių) ataskaitoje. Metų pabaigoje likučiai užsienio valiuta perkainojami metų pabaigoje galiojusi kursu.

Pajamų ir sąnaudų pripažinimas

Visų palūkanų normos finansinių instrumentų, išskyrus prekybinių ar vertinamųjų tikrąja verte per pelno (nuostolių) ataskaitą, palūkanų pajamos ir sąnaudos pelno (nuostolių) ataskaitoje yra pripažįstamos palūkanų pajamomis ir palūkanų išlaidomis naudojant efektyvią palūkanų normą

Efektyvios palūkanų normos metodas yra finansinio turto ar įsipareigojimų amortizuotos savikainos skaičiavimo ir palūkanų pajamų bei palūkanų sąnaudų paskirstymo per atitinkamą laikotarpį metodas. Efektyvi palūkanų norma tiksliai diskontuoja būsimus piniginių mokėjimų arba įplaukų srautus per numatomą finansinio instrumento galiojimo laikotarpį arba trumpesnę periodą (iki sekančio perkainavimo) iki finansinio turto arba įsipareigojimų apskaitinės vertės. Skaičiuojant efektyvią palūkanų normą, LCKU įvertina pinigų srautus

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

atsižvelgiant į pasirašytas sutartis dėl finansinių instrumentų, bet neatsižvelgia į būsimus kredito nuostolius. Skaičiavimai apima visus tarp sutarties šalių sumokėtus ar gautus mokesčius, kurie yra sudedamoji efektyvios palūkanų normos, operacijų savikainos ir visų kitų premijų ar diskontų dalis.

Per ataskaitinį laikotarpį gautos įplaukos, nepripažintos šio laikotarpio pajamomis, balanse parodomos kaip įsipareigojimai, o per ataskaitinį laikotarpį įvykdytos išmokos, ataskaitiniu laikotarpiu nepripažintos sąnaudomis, balanse parodomos kaip turtas.

Komisinių sąnaudos yra pripažįstamos, kai patiriamos. Komisinių pajamos iš operacijų yra pripažįstamos, kai atliekama susijusi operacija.

Pelno mokestis

Vadovaujantis LR pelno mokesčio įstatymu, LCKU nuo 2005 iki 2008 metų mokėjo 70 proc. sumažintą pelno mokestį (2008 m. galiojo 4,5 proc. pelno mokesčio tarifas, o 2007 m. – 7,5 proc. tarifas). Nuo 2009 metų LCKU pelno mokesčio lengvata panaikinta, LCKU apmokestinamajam pelnui taikomas pagrindinis 20 proc. pelno mokesčio tarifas.

Atidėtas pelno mokestis apskaitomas taikant įsipareigojimų metodą visiems laikiniams skirtumams, susidarantiems tarp turto ir įsipareigojimų mokestinio pagrindo ir jų apskaitinės vertės finansinių ataskaitų sudarymo tikslais. Atidėtas pelno mokestis yra paskaičiuojamas naudojant mokesčio tarifus, galiojančius ar patvirtintus balanso sudarymo dieną ir kuriuos tikimasi taikyti atidėto pelno mokesčio turto realizavimo ar atidėtų mokesčių įsipareigojimų įvykdymo laikotarpiu.

Pagrindiniai laikinieji skirtumai atsiranda dėl finansinio turto perkainavimo bei sukauptų sąnaudų. Tarifai, galiojantys ar patvirtinti balanso sudarymo dieną yra naudojami atidėto pelno mokesčio paskaičiavimui. Tačiau atidėtas pelno mokestis nėra apskaitomas jeigu jis atsiranda turto ar įsipareigojimų pirminio pripažinimo ne dėl verslo sujungimo metu ir jeigu operacijos atlikimo metu neįtakoja nei apskaitos nei apmokestinamojo pelno ar nuostolio.

Kai apskaičiuojamas bendras atidėtųjų mokesčių turtinis likutis, jis pripažįstamas finansinėse ataskaitose tik ta dalimi, kurio realizavimas, vadovybės nuomone, yra tikėtinas.

Atidėtų mokesčių turtas, tenkantis parduoti turimų vertybinių popierių perkainavimui, kuris apskaitomas per nuosavybę, taip pat yra apskaitomas per nuosavybę ir vėliau kartu su atidėtu pelnu ar nuostoliu pripažįstamas pelno (nuostolio) ataskaitoje.

Išmokos darbuotojams

LCKU už savo darbuotojus moka socialinio draudimo įmokas į Valstybinį socialinio draudimo fondą (toliau – Fondas) pagal nustatytą įmokų planą, vadovaujantis LR teisiniais reikalavimais. Nustatytą įmokų planas – tai planas, pagal kurį LCKU moka fiksuoto dydžio įmokas į Fondą ir neturi teisinio ar konstruktyvaus įsipareigojimo toliau mokėti įmokas, jei Fondas neturi pakankamai turto, kad sumokėtų visas išmokas darbuotojams, susijusias su jų tarnyba dabartiniu ir ankstesniais laikotarpiais. Socialinio draudimo įmokos pripažįstamos sąnaudomis pagal kaupimo principą ir priskiriamos prie darbo užmokesčio sąnaudų. Socialinio draudimo įmokos kiekvienais metais Fondo yra paskirstomos pensijoms, sveikatos, ligos, motinystės ir nedarbingumo apmokėjimams.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai apima sumas, kurių galiojimo trukmė yra trumpesnė nei 3 mėnesiai nuo jų įsigijimo dienos, ir juos sudaro grynieji pinigai bei korespondentines sąskaitas Lietuvos banke ir komerciniuose bankuose.

Skolinimasis

Skolintos lėšos iš pradžių pripažįstamos tikrąja verte, kurią sudaro grynoji gautų lėšų suma, atskaičiavus sandoriui sudaryti patirtas sąnaudas. Vėliau skolintos lėšos apskaitomos amortizuota savikaina, o tarp gautų grynujų įplaukų ir padengimo vertės susidaręs skirtumas pripažįstamas pajamomis arba sąnaudomis pelno (nuostolių) ataskaitoje per visą skolos padengimo laikotarpį taikant galiojančias palūkanų normas. Skolintos lėšos pripažįstamos atsiskaitymo momentu.

Finansinio turto ir įsipareigojimų sudengimas

Finansinis turtas ir įsipareigojimai sudengiami ir neto suma parodoma balanse kai yra teisinė galimybė užskaityti pripažintas sumas ir yra ketinimas atsiskaityti neto suma arba realizuoti turtą ir įsipareigojimus vienu metu.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Finansinis turtas

Finansinis turtas skirstomas į 4 grupes:

- 1) finansinis turtas vertinamas tikrąją verte per pelno (nuostolių) ataskaitą (LCKU neturi tokio turo)
- 2) investicijos, laikomos iki išpirkimo,
- 3) paskolos ir gautinos sumos,
- 4) galimo pardavimo finansinis turtas

Galimo pardavimo ir iki išpirkimo vertybiniai popieriai

Galimo pardavimo finansinis turtas yra neišvestinis finansinis turtas, kuris yra priskirtas prie galimo pardavimo arba nėra klasifikuojamas kaip paskolos ir gautinos sumos, investicijos laikomos iki išpirkimo ar finansinis turtas vertinamas tikrąją verte per pelno (nuostolių) ataskaitą. Vadovybė nustato, kaip bus klasifikuojami vertybiniai popieriai jų įsigijimo metu. Galimo pardavimo vertybinius popierius ketinama laikyti neapibrėžtą laikotarpį, jie gali būti parduoti esant papildomam likvidumo poreikiui, pasikeitus palūkanų normoms ar vertybinių popierių kainai.

Galimo pardavimo vertybiniai popieriai įsigijimo momentu apskaitomi tikrąją verte pridodant įsigijimo kaštus ir vėliau iš naujo perkainojami tikrąją verte pagal rinkos kainas. Nerealizuotas pelnas ar nuostolis, atėmus mokesčius, atsiradę dėl galimo pardavimo vertybinių popierių tikrosios vertės pokyčių, apskaitomas tiesiogiai per kapitalą ir rezervus išskyrus vertės sumažėjimo nuostolius ir užsienio valiutos keitimo rezultata. Kai tokio turto pripažinimas nutraukiamas visas kapitale ir rezervuose sukauptas perkainavimo rezultatas iškeliamas į pelno (nuostolių) ataskaitą. Tačiau palūkanos už tokį finansinį turtą, apskaičiuotos taikant efektyvią palūkanų normą, yra pripažįstamos ataskaitinio laikotarpio pajamomis.

Laikomos iki išpirkimo investicijos yra neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba galimais nustatyti mokėjimais bei fiksuotu terminu, kurį LCKU vadovybė ketina ir gali laikyti iki termino pabaigos. Laikomi iki išpirkimo vertybiniai popieriai įsigijimo momentu apskaitomi tikrąją verte ir vėliau yra vertinami amortizuota savikaina, naudojant efektyvią palūkanų normą, bei atėmus vertės sumažėjimo nuostolius galimų ne trumpalaikių vertės sumažėjimų rizikai įvertinti. Palūkanų pajamos uždirbtos dėl vertybinių popierių laikymo, yra apskaitomos kaip ataskaitinio laikotarpio palūkanų pajamos. Jeigu LCKU nuspręstų parduoti didesnę negu reikšmingą sumą laikomų iki išpirkimo vertybinių popierių, visa kategorija būtų perklasifikuojama kaip galimo pardavimo.

Visi įprastiniai vertybinių popierių įsigijimai ir pardavimai pripažįstami atsiskaitymo metu.

Finansinio turto pripažinimas nutraukiamas tada, kai baigiasi sutartinių teisių gauti pinigų srautus iš finansinio turto galiojimo terminas arba kai LCKU perduoda iš esmės visas finansinio turto nuosavybei būdingas rizikos rūšis ir naudą. Finansinių įsipareigojimų pripažinimas nutraukiamas tada, kai šie įsipareigojimai panaikinami, t. y., kai sutartyje numatyta prievolė įvykdoma, atšaukiama arba baigiasi jos galiojimo terminas.

Paskolos

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais arba kitaip nustatomais mokėjimais, nekotiruojamasis aktyviojoje rinkoje, išskyrus: a) turtą, kurį LCKU ketina parduoti iškart arba artimiausiu metu ir kuris turi būti klasifikuojamas kaip laikomas prekybai; taip pat turtą, kurį LCKU pirminio pripažinimo pelno (nuostolio) ataskaitoje metu klasifikuoja kaip apskaitomą tikrąją verte per pelno (nuostolio) ataskaitą b) turtą, kurį LCKU pirminio pripažinimo metu klasifikuoja kaip pardavimui skirtą turtą; arba c) turtą, už kurį jo turėtojas gali neatgauti visų pradinių investicijų (ne dėl kredito pablogėjimo). Paskolos yra vertinamos amortizuota savikaina. Visos paskolos ir avansai yra pripažįstami kai pinigai yra pervedami skolininkams.

Paskolų, laikomų iki išpirkimo ir galimo pardavimo investicijų vertės sumažėjimas

Kiekvieno balanso datą LCKU įvertina, ar nėra objektyvių įrodymų, kad finansinio turto ar finansinio turto grupės vertė yra sumažėjusi. Finansinio turto arba finansinio turto grupės vertė sumažėja ir vertės sumažėjimo nuostoliai patiriami tada, jeigu yra objektyvių įrodymų, kad vertė sumažėjo dėl vieno arba keleto įvykių po turto pirminio pripažinimo („nuostolių įvykių“) ir toks nuostolių įvykis (arba įvykiai) turi įtakos finansinio turto ar finansinio turto grupės įvertintiems būsimiems pinigų srautams, kurie gali būti patikimai įvertinti. Turto vertė yra koreguojama vertės sumažėjimo suma naudojant atidėjinių sąskaitą ir nuostolio sumą pripažįstant pelno (nuostolio) ataskaitoje.

Tarp objektyvių įrodymų, kad paskolos vertė sumažėjo, yra stebėjimais arba istoriniais duomenimis pagrįsta informacija apie tokius nuostolio įvykius:

- reikšmingi skolininko finansiniai sunkumai: kredito unija nevykdo Lietuvos banko nustatytų veiklos riziką ribojančių normatyvų, vėluojančių paskolų dalis sudaro daugiau kaip 15 proc. kredito unijos paskolų

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

- portfelio, nurašytų paskolų dalis paskolose viršija 5 proc. ir kiti konkrečiai kiekvienos paskolos atveju reikšmingi skolininko sunkumai;
- nepatenkinama arba bloga skolininko būklė (būklė nustatoma vadovaujantis LCKU paskolų išdavimo ir administravimo tvarka);
 - paskolos sutarties pažeidimas (periodinių paskolos įmokų (paskolos dalies ar palūkanų) nemokėjimas ilgiau nei 30 dienų);
 - dėl ekonominių arba teisinių priežasčių, susijusių su skolininko finansiniais sunkumais, skolininkui suteikiama nuolaida, kurios LCKU paprastai nebūtų suteikusi;
 - pradėtas skolininko bankroto arba reorganizavimo procesas;
 - skolininkui suteiktos lėšos naudojamos ne pagal tą paskirtį, kuri numatyta paskolos sutartyje;
 - pažeidžiamos investicinio projekto vykdymo sąlygos;
 - su skolininku susiję asmenys nevykdo įsipareigojimų, ir tai turi įtakos skolininko finansinių įsipareigojimų vykdymui;
 - sumažėja užtikrinimo priemonės objekto vertė, jei vertinamos paskolos, kurių gražinimo sąlygos tiesiogiai priklauso nuo užtikrinimo priemonės objekto vertės;
 - skolininko, užsiimančio licencijuota veikla, licencijos galiojimo sustabdymas / panaikinimas

Vertės sumažėjimas yra apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp esamos vertės ir atgautinos vertės, kas yra lygu dabartinei vertei tikėtinų pinigų srautų, įtraukiant atgautinas sumas dėl garantijų ir užstatų, diskontuotų sutarties pradiniu momentu galiojusia palūkanų norma. Jeigu vėlesniais laikotarpiais vertės sumažėjimo nuostolis sumažėja ir tai gali būti objektyviai siejama su jau po vertės sumažėjimo įvykiu (tokiu kaip skolininko reitingo pagerėjimas), anksčiau pripažinti vertės sumažėjimo nuostoliai yra atstatomi koreguojant vertės sumažėjimo nuostolius.

LCKU visų pirma įvertina objektyvių vertės sumažėjimo įrodymų buvimą individualiai kiekvieno atskirai reikšmingo finansinio turto atžvilgiu, o kiekvieno atskirai nereikšmingo finansinio turto atžvilgiu – individualiai arba bendrai.

Paskolos, kurios dėl vertės sumažėjimo yra vertinamos bendrai ar reikšmingos individualiai vertinamos paskolos, ir kurių terminai buvo persvarstyti, nebėra laikomos pradelstomis, bet traktuojamos kaip naujos paskolos. Vėlesniais metais šis turtas laikomas pradelstu ir yra atskleidžiamas tik jeigu persvarstomas.

Vertinant ar vertybinių popierių, klasifikuojamų kaip galimo pardavimo, vertė yra sumažėjusi, įvertinama ar yra reikšmingas arba ilgalaikis tikrosios vertės tų vertybinių popierių sumažėjimas. Jeigu galimo pardavimo finansiniam turtui nustatomi tokie požymiai, tai sukauptas nuostolis (apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp įsigijimo kainos ir tikrosios vertės, minus anksčiau pelno (nuostolių) ataskaitoje pripažinti vertės sumažėjimo nuostoliai) iškeliamas iš kapitalo ir rezervų ir pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Materialusis ilgalaikis turtas

Materialusis ilgalaikis turtas parodomas įsigijimo verte, sumažinta sukaupto nusidėvėjimo suma. Nusidėvėjimas apskaičiuojamas naudojant tiesinį būdą, proporcingai nurašant kiekvieno atskiro turto vieneto įsigijimo vertę per numatomą jo naudojimo laikotarpį. Turto naudojimo laikotarpiai yra tokie: pastatai – 25 metai, lengvieji automobiliai – 6 metai, baldai – 6 metai, kompiuterinė įranga - 3 metai, kita – nuo 3 iki 5 metų.

Kai turto balansinė vertė didesnė už jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę, šio turto balansinė vertė nedelsiant nurašoma iki jo atgautinos vertės. Materialusis ilgalaikis turtas yra peržiūrimas siekiant įvertinti ar jo vertė nėra sumažėjusi, kai tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimas rodo, kad atsiperkamoji vertė yra mažesnė. Pelnas arba nuostolis iš materialiojo ilgalaikio turto pardavimo yra nustatomas remiantis jo balansine verte ir įtraukiamas į pelno (nuostolių) ataskaitą.

Kiekvieną ataskaitinę datą turto likutinės vertės ir naudingo tarnavimo laikotarpiai yra peržiūrimi ir, reikalui esant, atitinkamai keičiami.

Remonto ir priežiūros išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai jos patiriamos. Vėliau patiriamos išlaidos pridedamos prie turto ataskaitinės vertės arba pripažįstamos kaip atskiras turtas tik tuo atveju, jeigu tikėtina, kad ateityje LCKU iš šio turto gaus ekonominės naudos ir šio turto savikaina gali būti patikimai įvertinta.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas apskaitomas įsigijimo verte, sumažinta sukauptos amortizacijos suma. Nematerialusis turtas amortizuojamas tiesiniu būdu per 3 – 5 metų numatomą naudojimo laikotarpį.

Kompiuterinių programų išlaikymo išlaidos pripažįstamos sąnaudomis, kai patiriamos.

Dotacijos ir subsidijos

Dotacijos ar subsidijos pripažįstamos finansinėse ataskaitose tada, kai yra pagrįstas užtikrinimas, kad dotacija ar subsidija bus gauta, ir kad įmonė atitiks dotacijai ar subsidijai keliamas sąlygas. Su ilgalaikio nematerialiojo turto pirkimu susijusios subsidijos balanse apskaitomos kaip ilgalaikės ateinančių laikotarpių pajamos. Pelno (nuostolių) ataskaitoje jos pripažįstamos pajamomis tiesiniu metodu per susijusio ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo laikotarpį, mažinant šio turto nusidėvėjimo ar amortizacijos sąnaudas. Dotacijos, skirtos konkrečioms sąnaudoms, pripažįstamos pajamomis tuo pačiu laikotarpiu kaip ir atitinkamos patirtos sąnaudos.

Palyginamieji skaičiai

Kur reikalinga, palyginamieji skaičiai buvo perklasifikuoti, kad atitiktų ataskaitinių metų finansinių ataskaitų straipsnių klasifikavimą.

Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir sprendimai

LCKU atlieka vertinimus ir daro prielaidas, kurie turi įtakos kitais finansiniais metais apskaitomoms turto ir įsipareigojimų sumoms. Vertinimai ir sprendimai nuolat peržiūrimi ir įvertinami remiantis praeities patirtimi bei kitais veiksniais, įskaitant būsimų įvykių tikimybę, kuri laikoma pagrįsta tam tikromis aplinkybėmis.

(a) Paskolų ir avansu gautų sumų vertės sumažėjimo nuostoliai

LCKU mažiausiai kartą per ketvirtį peržiūri savo paskolų portfelį, siekdama įvertinti vertės sumažėjimą. Norėdama nustatyti, ar vertės sumažėjimo nuostoliai turėtų būti pripažinti pelno (nuostolių) ataskaitoje, LCKU priima sprendimus dėl to, ar yra kokių nors stebėjimais pagrįstų duomenų, rodančių, kad tam tikra dalimi sumažėjo įvertinti būsimi pinigų srautai iš paskolų portfelio prieš tai, kai toks sumažėjimas galėtų būti nustatytas kuriai nors atskirai to portfelio paskolai. Tokie įrodymai galėtų apimti stebėjimais pagrįstus duomenis, rodančius, kad nepalankiai pasikeitė skolininkų mokumo statusas šios turto grupės atžvilgiu, arba valstybines ir vietos ekonomines sąlygas, tiesiogiai susijusias su įsipareigojimų nevykdymu šios turto grupės atžvilgiu. Nustatant ar paskolų vertė nesumažėjo atsižvelgiama į nuostolių įvykių, kuriais remiantis vertinama paskolos vertė visumą (žr. *Paskolų, laikomų iki išpirkimo ir galimo pardavimo investicijų vertės sumažėjimas*). Numatydama būsimus pinigų srautus, vadovybė naudoja vertinimus, pagrįstus praeities nuostolių patirtimi turto su panašia kredito rizika atžvilgiu, bei objektyviais vertės sumažėjimo įrodymais, kurie yra panašūs į portfelio vertės sumažėjimo įrodymus. Metodologija ir prielaidos, naudojami būsimų pinigų srautų sumai ir laikui įvertinti, reguliariai peržiūrimi, siekiant sumažinti skirtumus tarp įvertintų nuostolių ir faktinių praeityje patirtų nuostolių. LCKU vadovybės nuomone tiek 2007 m. gruodžio 31 d. tiek 2008 m. gruodžio 31 d. paskolų portfelio vertė sumažėjusi nebuvo.

(b) Investicijos, laikomos iki išpirkimo

LCKU vadovaujasi TAS 39 reikalavimais, pagal kuriuos neišvestinis finansinis turtas su fiksuotais ar galimais nustatyti mokėjimais ir fiksuotu terminu klasifikuojamas kaip laikomas iki išpirkimo. Šiam klasifikavimui reikia priimti svarbius sprendimus. Priimdama tokius sprendimus, LCKU įvertina savo ketinimus ir galimybes laikyti tokias investicijas iki išpirkimo termino. Jeigu LCKU negali laikyti šių investicijų iki išpirkimo termino dėl kitų nei specifinių aplinkybių, pavyzdžiui, parduoda nedidelį kiekį arti išpirkimo termino, jai reikės perklasifikuoti visą šią grupę kaip pardavimui skirtą finansinį turtą. Tuomet investicijas reikėtų vertinti tikraja verte, o ne amortizuota savikaina.

(c) Investicijos į vertybinius popierius

Remiantis TAS 39 reikalavimais, LCKU vertina, ar nėra objektyvių įrodymų dėl galimo pardavimo vertybinių popierių bei investicijų, laikomų iki išpirkimo vertės sumažėjimo. 2008 m. gruodžio 31 d. investicijų į vertybinius popierius tikrosios vertės kritimas žemiau jos įsigijimo vertės nėra vertės sumažėjimo įrodymas, nes tai neįtakoja būsimųjų pinigų srautų iš šių investicijų į LR vyriausybės vertybinius popierius, todėl LCKU vadovybės nuomone 2008 m. gruodžio 31 d. investicijų į vertybinius popierius vertė sumažėjusi nebuvo.

(d) Pastarojo meto pasaulio ir Lietuvos finansų rinkų svyravimai

Besitęsianti pasaulinė likvidumo krizė, kuri prasidėjo 2007 m. viduryje, sąlygojo daugelio problemų atsiradimą, įskaitant mažesnį kapitalo rinkos finansavimą, žemesnį likvidumo lygį bankininkystės sektoriuje ir kartais aukštesnes tarpbankinio skolinimosi normas ir ypač didelius svyravimus vertybinių popierių rinkose. Nestabili padėtis pasaulinėse finansų rinkose lėmė bankų bankrotus ir privertė imtis priemonių gelbėti bankams,

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2008 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

veikiantiems Jungtinėse Valstijose, Vakarų Europos šalyse, Rusijoje ir kitose valstybėse. Vargu, ar įmanoma numatyti besitiesiančios finansinės krizės poveikio mastą, ar visiškai nuo jos apsaugoti.

Sumažėjęs likvidumas gali paveikti LCKU skolininkų (kredito unijų) padėtį, o tai atitinkamai paveiktų jų galimybes padengti įsiskolinimus. Blogėjančios kredito unijų veiklos sąlygos taip pat gali paveikti vadovybės pinigų srautų prognozes ir finansinio turto vertės sumažėjimo įvertinimą. Remdamasi turima informacija, vadovybė tinkamai atskleidė patikslintus tikėtinų pinigų srautų įvertinimus, nustačiusi jų vertės sumažėjimą.

Vadovybė negali patikimai nustatyti, kokį poveikį LCKU finansinei būklei turės tolesnis finansų rinkų likvidumo mažėjimas ir svyravimų didėjimas valiutos ir nuosavybės vertybinių popierių rinkose. Vadovybė mano, kad dabartinėmis sąlygomis taikomos visos būtinos priemonės LCKU veiklos stabilumui ir plėtrai užtikrinti.

Tikroji turto ir įsipareigojimų vertė

Tikroji vertė yra ta suma, už kurią rinkos sąlygomis galėtų būti perleistas turtas arba panaikintas įsipareigojimas. Finansinių įsipareigojimų ir finansinio turto, apskaitomų amortizuota savikaina, išskyrus vertybinius popierius, laikomus iki išpirkimo bei paskolas kredito unijoms, tikrosios vertės reikšmingai nesiskiria nuo balansinių verčių, nes tiek indėlių bei subordinuotų paskolų, palūkanų normos, atitinka arba reikšmingai nesiskiria nuo rinkos sąlygų. Tikroji vertė parodo diskontuotą prognozuojamų būsimųjų pinigų srautų vertę. Tikėtini pinigų srautai diskontuojami naudojant dabartines rinkos palūkanų normas (VILIBOR arba EURIBOR) pridėjus esamą maržą panašioms produktams balanso dieną ir taip nustatant tikrąją vertę.

Vertybinių popierių, laikomų iki išpirkimo, tikroji vertė nustatoma remiantis rinkos kainomis arba brokerių / dilerių kainų kotiruotėmis. Kito finansinio turto ir įsipareigojimų tikrosios vertės nustatomos naudojant diskontuotų pinigų srautų modelius.

Vertybinių popierių, laikomų iki išpirkimo	2008	2007
Balansinė vertė	9,690	6,971
Tikroji vertė	8,486	6,858
Paskolos kredito unijoms	2008	
Balansinė vertė	81,700	
Tikroji vertė	81,020	

2007 m. gruodžio 31 d. paskolų kredito unijoms tikroji vertė reikšmingai nesiskyrė nuo jų balansinių verčių.

FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS

Siekiant tinkamai valdyti LCKU veiklos rizikas, LCKU yra įdiegta rizikų valdymo politika, kurią vykdo ir už kurią atsako LCKU valdyba ir administracijos vadovas. Vertinant ir valdant LCKU kredito riziką taip pat dalyvauja LCKU paskolų komitetas.

LCKU įgyvendintos LCKU valdybos patvirtintos rizikos vertinimo ir valdymo tvarkos bei politikos, kurios padeda identifikuoti ir analizuoti prisiimtas rizikas, nustatyti atitinkamus rizikos limitus ir kontrolės procedūras, taip pat stebėti rizikas ir nustatytų limitų laikymąsi. LCKU peržiūri rizikos valdymo politikas ir sistemas reguliariai, ne rečiau kaip vieną kartą per metus, atsižvelgdama į rinkos pokyčius, naujus produktus ir besivystančius geriausios praktikos principus. Už rizikos valdymo ir kontrolės nepriklausomą peržiūrą atsakinga stebėtojų taryba.

Svarbiausios rizikų rūšys, kurias prisiima LCKU, yra kredito, rinkos, ir likvidumo rizika. Koncentracijos rizika laikoma kredito rizikos dalimi. Kitų rizikų koncentracijas LCKU laiko nereikšmingomis ir jos nėra vertinamos.

Rizikos kontrolės funkcija LCKU yra atskirta nuo veiklos, susijusios su rizikos prisiėmimu, t.y. nuo padalinių, tiesiogiai bendraujančių su klientais, veiklos.

2008 metais LCKU pradėjo atlikti testavimus nepalankiausiomis sąlygomis kredito, likvidumo, rinkos ir operacinei rizikoms. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis tikslas – įvertinti ar LCKU kapitalo pakanka neįprastiems nuostoliams, kurie gali būti patirti jei pasitvirtintų testavimo prielaidos ir parengti LCKU veiklos nenumatytais atvejais planą. Siekiant įvertinti nuostolius, kurie gali būti patirti dėl aukščiau nurodytų rizikų

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

pasireiškimo naudojami standartinis, galimas ir blogiausias scenarijai. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatai LCKU valdybai pateikiami pagal poreikį, bet nerečiau kaip 1 kartą per metus.

Kredito rizika

Įprastinėmis verslo sąlygomis, LCKU prisiima riziką, kad paskolų sutarčių šalys gali nepajėgti, suėjus terminui, įvykdyti savo įsipareigojimų. Kredito rizikos valdymo tikslas – gerinti LCKU suteikiamų paskolų kokybę. Suteikiant paskolas LCKU narėms kredito unijoms atsižvelgiama į pagrindinius skolininko būklės vertinimo kriterijus, pagal kuriuos vertinama skolininko būklė prieš suteikiant paskolą ir per visą laikotarpį nuo paskolos suteikimo iki jos grąžinimo. Kredito unijų vertinimo kriterijai yra kredito unijos reputacija, reitinginis kredito unijos įvertinimas, kredito unijos paskolų portfelio kokybė, kredito unijos balanso, pelno (nuostolių) ataskaitų, verslo plano ir užstato vertinimas. Kredito unijų būklė vertinama kas ketvirtį ir atsiradus objektyvių įrodymų, kad LCKU nesugebės susigrąžinti visos paskolos sumos, pripažįstami paskolos vertės sumažėjimo nuostoliai. Siekiant sumažinti kredito riziką, Lietuvos bankas LCKU yra nustatęs maksimalios paskolos sumos vienam skolininkui normatyvą – paskolų suma vienam skolininkui neturi viršyti 25 procentų LCKU kapitalo. LCKU suteiktų didelių paskolų bendroji suma neturi viršyti 800 procentų LCKU kapitalo. 2008 m. gruodžio 31 d. didžiausia viena paskolos suma, apimanti paskolas keliems susijusiems skolininkams, traktuojamiems kaip vienas skolininkas, neužtikrinta Lietuvos Vyriausybės garantijomis, sudarė tūkst. 3,002 tūkst. Lt, t. y. 23,99 proc. Banko apskaičiuotojo kapitalo (2007 m. gruodžio 31 d. atitinkamai 2,152 tūkst. Lt, t. y. 22,69 % LCKU skaičiuotino kapitalo). 2008 m. gruodžio 31 d. LCKU suteiktų didelių paskolų bendroji suma sudarė 67,347 tūkst. Lt, t. y. 538,33 proc. LCKU apskaičiuotojo kapitalo (2007 m. gruodžio 31 d. atitinkamai 37,873 tūkst. Lt, t. y. 399,38 % LCKU skaičiuotino kapitalo).

LCKU visos paskolos (išskyrus sąskaitų kreditus (overdraftus), indėlius, lėšas kitų kredito įstaigų, įskaitant užsienio šalių bankus, sąskaitose, išankstinius mokėjimus, garantijas bei laidavimus) yra išduodamos tik kredito unijoms LCKU narėms. Pagal paskolų sutarčių tarp LCKU ir kredito unijų nuostatas, suėjus paskolos įmokos ir / ar palūkanų mokėjimo terminui paskolos įmoka ir / ar palūkanos neginčo tvarka nurašomos nuo kredito unijos einamosios sąskaitos likučio, laikomo LCKU. Kredito unijos – LCKU laiko atsiskaitomųjų sąskaitų likučius, per kurias vykdoma kredito unijų apyvarta, todėl paskolų ir palūkanų įmokų vėlavimo nestebima. 2008 m. gruodžio 31 d. ir 2007 m. gruodžio 31 d. LCKU neturėjo nei vienos vėluojančios paskolos.

2008 m. gruodžio 31 d. ir 2007 m. gruodžio 31 d. visos LCKU išduotos paskolos buvo be užtikrinimo priemonių.

LCKU vadovybė valdydama kredito riziką nuo 2008 m. gruodžio mėn. iki atskiro LCKU valdybos sprendimo nesuteikia ilgesnio kaip 3 metų termino paskolų.

LCKU paskolų komitetas ir / ar valdyba nagrinėję paskolos paraišką ar paskolos grąžinimo laikotarpiu, kilus abejonėms dėl paskolų grąžinimo gali pareikalauti paskolos užtikrinimo priemonių. Paskolų užtikrinimo priemonės rinkos verte ir užtikrinimo priemonių pinigų srautus vertina ir nustato paskolų komitetas. Jeigu paskolos užtikrinimo priemonė yra nekilnojamas turtas, paskolų komitetas, vertindamas šį turtą, gali kreiptis į nepriklausomus turto vertintojus. Jeigu paskolos užtikrinimo priemonė yra delspinigiai ar indėliai, pinigų srautus vertina LCKU finansų skyrius.

LCKU paskolų komitetas gavęs kredito unijos paskolos paraišką, atlieka paraiškos ir jei reikalinga kitų paskolai gauti reikalingų dokumentų analizę, išanalizuoja paskolos prašytojo būklę bei pateikia išvadas LCKU valdybai dėl paskolos suteikimo galimybių. LCKU įdiegta vidinė rizikos rodiklių valdymo, vertinimo ir reitingų sistema. Remiantis jos duomenimis bei kita informacija atliekamas pradinis paskolos prašytojo būklės įvertinimas, bei tolimesnis skolininko būklės sekimas. Prieš priimant sprendimą dėl paskolos suteikimo / nesuteikimo paskolų komitetas įvertina skolininko būklę. Kartą per ketvirtį paskutinę ketvirčio dieną paskolų komitetas įvertina visų LCKU skolininkų būklę, įskaitant ir skolininkų, paėmusių likvidumo paskolas. Pagrindiniai skolininko būklės vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertinama skolininko būklė prieš suteikiant paskolą ir per visą laikotarpį nuo paskolos suteikimo iki jos grąžinimo, yra kredito unijos reputacija, reitinginis kredito unijos įvertinimas ir kredito unijos paskolų grąžinimo istorija. Pagal nustatytą metodiką kiekvienas skolininko būklę įtakojančius kriterijus įvertinamas nuo "1" iki "5", kur "1" – labai gerai, "2" – gerai, "3" – patenkinamai, "4" – nepatenkinamai, "5" – blogai. Išvedus šių kriterijų įvertinimų vidurkį nustatomas skolininko būklės įvertinimas.

Nuo 2008 m. lapkričio mėn. kredito unijoms paskolos apyvartinėms lėšoms nėra suteikiamos jeigu tenkinama bent viena šių sąlygų:

- vėluojančių paskolų dalis sudaro daugiau kaip 5 proc. kredito unijos paskolų portfelio;
- kredito unijos veiklos rezultatas – nuostolis, kuris susidarė dėl nurašytų paskolų arba sudarytų specialiųjų atidėjinių;
- kredito unija viršija LCKU valdybos nustatytus kredito unijų komerciniuose bankuose laikomų lėšų inkasavimo tikslams limitus arba laiko komerciniuose bankuose terminuotus indėlius be LCKU leidimo.

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2008 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

LCKU valdyba gavusi paskolų komiteto išvadas rekomendacijas dėl paskolos suteikimo galimybių, reikalingų užtikrinimo priemonių ir pan., dar kartą įvertina paskolos suteikimo galimybes ir priima sprendimą dėl paskolos suteikimo / nesuteikimo.

Paskolų komitetas analizuoja ir seka išduotų paskolų grąžinimo būklę, įvertina išduotų paskolų negrąžinimo priežastis, vertina paskolų grupavimo ir specialiųjų atidėjinių poreikio apskaičiavimo rezultatus, įvertina kaip kontroliuojamas paskolų grąžinimas, bei teikia LCKU valdybai šią ir kitą reikalingą informaciją.

Maksimali kredito rizikos pozicija neatsižvelgiant į užtikrinimo priemones ir kitas kredito rizikos mažinimo priemones:

	2008	2007
Balansinės turto pozicijos, turinčios kredito riziką:		
Pinigai ir lėšos centriniame banke	941	2,084
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	92,592	99,587
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose	6,858	50,275
Terminuoti indėliai bankuose	4,034	-
Paskolos kredito unijoms	81,700	49,312
Paskolos apyvartinėms lėšoms	71,138	45,460
Vystymo paskolos	4,828	3,450
Paskolos likvidumui palaikyti	5,734	402
Investiciniai vertybiniai popieriai	41,122	37,844
- laikomi galimam pardavimui	31,432	30,872
- laikomi iki išpirkimo	9,690	6,971
Gruodžio 31 d.	134,655	139,515

2008 m. gruodžio 31 d. ir 2007 m. gruodžio 31 d. LCKU išduotos paskolos skirstomos į šias klases: apyvartinių lėšų, vystymo ir likvidumo. 2008 m. gruodžio 31 d. ir 2007 m. gruodžio 31 d. visos paskolos buvo išduotos kredito unijoms – finansinėms institucijoms veikiančioms Lietuvos Respublikoje. Lentelėje žemiau pateikta LCKU paskolų portfelio struktūra pagal paskolų tikslus ir skolininkų būkles:

Skolininko būklė	2008 12 31				2007 12 31			
	Apyvartinėms lėšoms	Paskolos tikslas		Iš viso	Apyvartinėms lėšoms	Paskolos tikslas		Iš viso
	Vystymo	Likvidumui palaikyti			Vystymo	Likvidumui palaikyti		
1 – labai gera	20,796	515	-	21,311	16,491	1,486	-	17,977
2 - gera	28,265	2,512	533	31,310	23,508	1,613	-	25,121
3 - patenkinama	15,612	1,312	2,534	19,458	5,461	351	402	6,214
4 - nepatenkinama	6,465	489	2,667	9,621	-	-	-	-
Iš viso	71,138	4,828	5,734	81,700	45,460	3,450	402	49,312

Paskolų vertės sumažėjimas įvertinamas individualiai kiekvienai paskolai. Laikoma, kad visų LCKU vienam skolininkui suteiktų paskolų ir (arba) jo atžvilgiu prisiimtų įsipareigojimų rizika yra vienoda.

LCKU finansų skyrius registruoja nuostolio įvykius ir šiems įvykiams įvykus apskaičiuoja paskolų vertės sumažėjimo nuostolius bei paskutinę ketvirčio dieną teikia pasiūlymus valdybai dėl šių vertės sumažėjimo nuostolių patvirtinimo. LCKU finansų skyrius vertina ir galimą ankstesnių laikotarpių nuostolių sumažėjus paskolų vertei sumažėjimą. 2008 m. gruodžio 31 d. ir 2007 m. gruodžio 31 d. požymių, kad paskolų vertė būtų sumažėjusi nenustatyta.

LCKU neišskiria galimo pardavimo ir iki išpirkimo laikomų vertybinių popierių kredito rizikos – įsigijami tik LR Vyriausybės išleisti vertybiniai popieriai.

Visos lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose ir terminuoti indėliai 2008 m. gruodžio 31 d. ir 2007 m. gruodžio 31 d. yra laikomos AB SEB bankas, kuris 2007 ir 2008 m. turėjo Tarptautinės reitingų agentūros *FitchRatings* patvirtintą ilgalaikio skolinimosi užsienio valiuta reitingą „A“.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2008 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Per 2008 m. LCKU neturėjo tokių paskolų, kurios po paskolų persvarstymo nebebūtų priskiriamos nenuvertėjusių ar nepradelstų paskolų kategorijai.

Likvidumo rizika

Įprastinėmis verslo sąlygomis LCKU susiduria su galima piniginių srautų nesuderinamumo rizika. LCKU likvidumo rizikos valdymo tikslas – garantuoti, kad LCKU bus iki galo pajėgi vykdyti savo įsipareigojimus. Pagrindiniai likvidumo rizikos valdymo elementai apima LCKU valdybos informavimo sistemą, likvidumo valdymo kontrolę, finansavimo šaltinių diversifikavimą, numatomų įsipareigojimų planavimą. Likvidumo rizika valdoma vykstant Lietuvos banko nustatytą likvidumo riziką ribojantį normatyvą bei kas mėnesį sudarant LCKU piniginių srautų ataskaitas.

Kiekvieną dieną pabaigus operacinį LCKU darbą atsakingas darbuotojas privalo patikrinti likvidumo rodiklio vykdymą ir įsitikinti, kad yra suderinti pinigų srautai. LCKU likvidumo rodikliui nukritus žemiau 35 procentų, atsakingas darbuotojas privalo apie tai informuoti administracijos vadovą. Administracijos vadovas artimiausio valdybos posėdžio metu privalo apie tai informuoti valdybos narius. Jeigu likvidumo rodiklis yra mažesnis nei 30 proc. arba sutrinka atsiskaitymas, apie tai turi būti nedelsiant informuotas administracijos vadovas, kuris turi informuoti valdybą ir imtis visų priemonių likvidumui atstatyti. LCKU administracijos vadovas kartą per savaitę, o esant poreikiui kiekvieną dieną analizuoja ir vertina informaciją dėl pinigų srautų suderinamumo ir likvidumo rodiklio vykdymo. Analizuojant pinigų srautų suderinamumą vertinama turto ir įsipareigojimų struktūra ataskaitos sudarymo dienai. Priimant sprendimus dėl paskolų išdavimo, kiekvieno stambaus indėlio priėmimo LCKU administracijos vadovas ir valdyba įvertina kaip tai įtakos pinigų srautus ir likvidumo rodiklio vykdymą.

Dalis LCKU investicijų į vertybinius popierius, laikoma, kaip galimo pardavimo, todėl esant galimiems pinigų srautų ar likvidumo sutrikimams, gali būti nedelsiant realizuota. LCKU gali tartis su banku ar kita organizacija dėl kredito linijos likvidumo palaikymui atidarymo. Tokios kredito linijos sąlygos aptariamos kiekvienu atveju atskirai. Jei sutriko LCKU likvidumas ar prognozuojamas likvidumo sutrikimas, LCKU naudoja turimus likvidumo šaltinius, atsižvelgdama į jų panaudojimo kaštus, taip pat laikinai sustabdo paskolų išdavimą ir investicijas į terminuotus indėlius.

2008 m. gruodžio 31 d. LCKU turto ir įsipareigojimų struktūra pagal terminus balanso sudarymo dienai pateikta žemiau.

	Kiekvie- nu parei- kalavimu	Iki 1 mėn.	1 - 3 mėn.	3 - 6 mėn.	6 - 12 mėn.	1 - 3 metai	3 - 5 metai	5 - 10 metai	Be termino	Iš viso
Turtas										
Pinigai ir lėšos centriniame banke	941	-	-	-	-	-	-	-	-	941
Investiciniai vertybiniai popieriai	-	172	7,991	13,641	14,743	-	4,575	-	-	41,122
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	6,859	5,363	8,171	8,316	35,716	20,760	5,287	2,121	-	92,593
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	-	-	-	-	-	-	-	-	2,297	2,297
Kitas turtas	111	44	12	-	221	4	-	-	-	392
Iš viso turto	7,911	5,579	16,174	21,957	50,680	20,764	9,862	2,121	2,297	137,345
Įsipareigojimai, kapitalas ir rezervai										
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	95,617	6,509	4,714	3,456	253	155	-	5,131	-	115,835
Indėliai	9	-	-	-	276	-	-	-	-	285
Likvidumo palaikymo rezervas	5,732	-	-	-	-	-	-	-	-	5,732
Kiti įsipareigojimai	155	94	56	35	91	215	-	-	-	646
Subordinuotos paskolos	-	-	-	11	-	-	1381	1,702	-	3,094
Kapitalas ir rezervai	-	-	-	-	-	-	-	-	11,753	11,753
Iš viso įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	101,513	6,603	4,770	3,502	620	370	1381	6,833	11,753	137,345
Skirtumas tarp turto ir įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų (93,602)	(1,024)	11,404	18,455	50,060	20,394	8,481	(4,712)	(9,456)	-	-
Likvidus turtas										46,146
Einamieji įsipareigojimai										107,961
Likvidumo rodiklis procentais										42,74%

Likvidžiam turtui priskiriama pinigai ir lėšos centriniame banke, investicijos į neįkeistus LRV vertybinius popierius, kiekvienu pareikalavimu ir iki 1 mėn. laikotarpių gautinos sumos iš kredito įstaigų.

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2008 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Einamiesiems įsipareigojimams priskiriama įsiskolinimai kredito įstaigoms kiekvienu pareikalavimu ir iki 1 mėn., indėliai kiekvienu pareikalavimu, likvidumo palaikymo rezervas, kiti įsiskolinimai kiekvienu pareikalavimu ir iki 1 mėn..

Pagal Lietuvos banko reikalavimus likvidumo rodiklis turi būti ne mažesnis kaip 30 proc.

LCKU įsipareigojimų ir turto struktūra pagal terminus 2007 m. gruodžio 31 d.:

	Kiekvie- nu parei- kalavimu	Iki 1 mėn.	1 - 3 mėn.	3 - 6 mėn.	6 - 12 mėn.	1 - 3 metai	3 - 5 metai	5-10 metų	Be termino	Iš viso
Turtas	52,500	7,075	17,072	4,048	29,256	17,679	6,265	5,834	1,878	141,625
Įsipareigojimai, kapitalas ir rezervai	105,845	7,427	8,478	4,857	3,931	52	1381	-	9,655	141,625
Skirtumas tarp turto ir įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų (53,345)	(352)	8,594	(809)	25,325	17,645	4,884	5,834	(7,777)	-	-

Likvidus turtas	82,197
Einamieji įsipareigojimai	113,272
Likvidumo rodiklis procentais	72.57%

2008 m. gruodžio 31 d. ir 2007 m. gruodžio 31 d. LCKU finansinių įsipareigojimų analizė balanso sudarymo dienai, pagal likusį iki sutarties galiojimo pabaigos laiką pateikta žemiau. Atskleistos sumos yra sutartiniai nediskontuoti pinigų srautai:

	Kiekvie- nu parei- kalavimu	Iki 1 mėn.	1 - 3 mėn.	3 - 6 mėn.	6 - 12 mėn.	1 - 3 metai	3 - 5 metai	5 - 10 metai	Iš viso
2008 12 31									
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	95,617	6,518	4,750	3,713	469	906	4,063	886	116,922
Indėliai	9	-	-	-	285	-	-	-	294
Likvidumo palaikymo rezervas	5,732	-	-	-	-	-	-	-	5,732
Kiti finansiniai įsipareigojimai	-	82	31	-	22	-	-	-	134
Subordinuotos paskolos	-	-	-	85	91	456	1,750	1,773	4,155
Iš viso finansinių įsipareigojimų	101,358	6,600	4,781	3,798	867	1,362	5,813	2,659	127,238
2007 12 31									
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	100,378	7,369	8,524	4,932	3,345	57	-	-	124,605
Indėliai	30	-	-	-	283	-	-	-	313
Likvidumo palaikymo rezervas	5,329	-	-	-	-	-	-	-	5,329
Kiti finansiniai įsipareigojimai	1	70	24	-	46	-	-	-	141
Subordinuotos paskolos	-	-	-	39	43	174	1,555	-	1,811
Iš viso finansinių įsipareigojimų	105,738	7,439	8,548	4,971	3,717	231	1,555	-	132,199

Rinkos rizika

1. Rinkos rizikos įvertinimas

LCKU prisiima rinkos riziką, kuri apibrėžiama kaip rizika patirti nuostolių dėl nepalankių rinkos parametrų, tokių kaip palūkanų normos (palūkanų normos rizika), užsienio valiutos kursų (užsienio valiutos rizika) svyravimų. LCKU vertina rinkos riziką, kuri įvertina, kad finansinių priemonių būsimųjų pinigų srautų tikroji vertė gali svyruoti kintant rinkos kainoms.

Galimi rinkos rizikos pokyčiai nustatomi įvertinant kiekvienos jos sudedamosios dalies – t.y. palūkanų normos rizikos ir užsienio valiutos kurso rizikos poveikius.

LCKU rinkos rizikai vertinti naudoja scenarijaus analizę. Atliekant šią naudojami standartinis, labiausiai tikėtinas ir blogiausias scenarijai. Scenarijų analizė apima vienu metu vykstančių keleto rizikos faktorių pokyčių įvertinimą ir atspindi įvykius, kurie, LCKU požiūriu, galimi ateityje. Scenarijaus analizė grindžiama praeities (istoriniais) įvykiais, kurie darė reikšmingą poveikį rinkai, arba tikėtiniais (spėjamais) įvykiais, kurie gali įvykti rinkoje ateityje.

2008 m. gruodžio 31 d. ir 2007 m. gruodžio 31 d. LCKU turto ir įsipareigojimų dalis Eurais buvo nereikšminga, todėl laikoma, kad užsienio valiutos kurso poveikis neįtakoja LCKU pelno ir nuosavybės.

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2008 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

LCKU vertina palūkanų normų svyravimo poveikį pelnui ir nuosavybei. Skaičiuojant šį poveikį įvertinami palūkanų normos svyravimams jautrūs balanso turto ir įsipareigojimų straipsniai pagal terminus iki vienerių metų, išskyrus tuos turto ir įsipareigojimų straipsnius kurių palūkanų norma yra fiksuota ir peržiūrima nedažniau kaip 1 kartą per kalendorinius metus, tai – kredito unijų ir kitų juridinių asmenų einamosios sąskaitos, lėšos likvidumo palaikymo rezerve. Nustatant galimą palūkanų normos pokytį atsižvelgiama į 2008 metų 12 mėn. (2007 metų 12 mėn.) laikotarpio tarpbankinės palūkanų normos EURIBOR svyravimus bei Lietuvos banko makroekonominės prognozes.

Jei 2008 m. visiems palūkanų normos svyravimams jautriems balanso turto ir įsipareigojimų straipsniams būtų taikoma 0,4 proc. didesnė palūkanų norma (2007 m. – 0.8 proc.), ataskaitinių metų pelnas būtų 161 tūkst. Lt didesnis (2007 m. 186 tūkst. Lt). Šį padidėjimą pagrindė įtakoja padidėjusios palūkanų pajamos iš palūkanas uždirbančių turto vienetų. LCKU nuosavybė padidėtų 223 tūkst. Lt (2007 m. 296 tūkst. Lt) dėl padidėjusio ataskaitinio metų grynojo pelno ir galimo pardavimo vertybinių popierių perkainavimo rezervo.

Jei 2008 m. visiems palūkanų normos svyravimams jautriems balanso turto ir įsipareigojimų straipsniams būtų taikoma 0,4 proc. mažesnė palūkanų norma (2007 m. – 0.8 proc.), ataskaitinių metų pelnas būtų 161 tūkst. Lt mažesnis (2007 m. 186 tūkst. Lt). Šį sumažėjimą pagrindė įtakoja sumažėjusios palūkanų pajamos iš palūkanas uždirbančių turto vienetų. LCKU nuosavybė sumažėtų 223 tūkst. Lt (2007 m. 296 tūkst. Lt) dėl sumažėjusio ataskaitinio metų grynojo pelno ir galimo pardavimo vertybinių popierių perkainavimo rezervo.

Lentelėje žemiau apibendrinta 2008 m. gruodžio 31 d. ir 2007 m. gruodžio 31 d. LCKU veikiančios rinkos rizikos pokyčių, galėjusių atsirasti ataskaitų sudarymo dienai, poveikis pelnui ir nuosavybei.

	2008 m. gruodžio 31 d.		2007 m. gruodžio 31 d.	
	Poveikis pelnui	Poveikis nuosavybei	Poveikis pelnui	Poveikis nuosavybei
Palūkanų norma padidėja 0,4 proc. / 0.8 proc.	161	223	186	296
Palūkanų norma sumažėja 0,4 proc. / 0.8 proc.	(161)	(223)	(186)	(296)

2. Valiutų kursų rizika

Valiutos kurso rizika vertinama kaip tam tikros valiutos atviroji turto ir įsipareigojimų pozicija. 2008 metais LCKU pradėjo priiminėti indėlius Eurais, laikė lėšas Eurais Lietuvos banke, Eurais gavo subordinuotą paskolą bei paskolą apyvartinėms lėšoms. 2007 metais visas LCKU turtas ir įsipareigojimai, išskyrus gautą subordinuotą paskolą yra vietine valiuta, Litais. Kitomis valiutomis LCKU turto bei įsipareigojimų neturi. Euro kursas Lito atžvilgiu 2008 m. ir 2007 m. nekito. Atsižvelgiant į nekintamą Lito ir Euro santykį, bei artimiausioje ateityje numatytą Euro, kaip nacionalinės valiutos Lietuvos Respublikoje įvedimą, LCKU nemato reikšmingos valiutų rizikos tolimesnei veiklai. Nuo 2002 m. vasario 2 d. litas buvo susietas prie euro santykiu 3,4528 lito = 1 euras. Lentelėje žemiau pateikiama LCKU atvira valiutų pozicija 2008m. gruodžio 31d.

	LTL	EUR	Iš viso
Turtas			
Pinigai ir lėšos centriniame banke	924	17	941
Investiciniai vertybiniai popieriai	41,122	-	41,122
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	92,567	26	92,593
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	2,297	-	2,297
Kitas turtas	392	-	392
Iš viso turto	137,302	43	137,345
Įsipareigojimai, kapitalas ir rezervai			
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	110,428	5,407	115,835
Indėliai	285	-	285
Likvidumo palaikymo rezervas	5,732	-	5,732
Kiti įsipareigojimai	646	-	645
Subordinuotos paskolos	-	3,094	3,094
Kapitalas ir rezervai	11,754	-	11,754
Iš viso įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų	128,844	8,501	137,345
Grynoji atvira pozicija	8,458	8,458	-

Pagal Lietuvos banko reikalavimus nuo 2004 metų gruodžio 1 d. eurų valiutos pozicija nėra įtraukiama skaičiuojant atvirąją užsienio valiutos poziciją.

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2008 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

3. Palūkanų normos kitimo rizika

Pinigų srautų palūkanų normos rizika – rizika įvertinti tai, kad ateityje pinigų srautai iš finansinių priemonių gali svyruoti keičiantis rinkos palūkanų normoms. Tikrosios finansinių priemonių vertės palūkanų normos rizika – rizika įvertinti tai, kad ateityje finansinių priemonių tikroji vertė gali kisti keičiantis rinkos palūkanų normoms. LCKU vadovybė valdo palūkanų normos riziką kas mėnesį peržiūredama pinigų srautų pagal terminus ataskaitas ir vieną kartą per metų ketvirtį nustatydama naujas arba palikdama galioti senas paskolų palūkanų normas. Nuo 2005 metų lapkričio 1 dienos iki 2008 metų gruodžio 5 dienos visose LCKU paskolų sutartyse, kurių terminas ilgesnis nei 1 metai ir paskolos tikslas – apyvartinėms lėšoms yra nustatyta kintama palūkanų norma, kurią sudaro kintama palūkanų dalis - 12 mėnesių EURIBOR ir LCKU marža. Nuo 2008 metų gruodžio 5 dienos visose LCKU paskolų sutartyse yra nustatyta fiksuota palūkanų norma suteikiant Centrinei unijai teisę kas pusę metų vienašališkai palūkanų normą peržiūrėti. Nuo 2008 metų balandžio 18 d. nustatant naujai išduodamų paskolų palūkanų normas atsižvelgiama ir į vidinį kredito unijos reitingą. Kredito unijoms, kurių vidinis reitingas yra nuo D+ iki D-, už paskolas taikoma 0,05 proc. didesnė nei galiojanti metinių palūkanų norma, o kredito unijoms, kurių reitingas yra nuo E+ iki E-, už paskolas taikoma 0,10 proc. didesnė nei galiojanti metinių palūkanų norma. Visų LCKU įsipareigojimų, išskyrus 2008 metų birželio 15 dieną iš COOPEST SA gautos 500 tūkst EUR / 1,726 tūkst. Lt subordinuotos paskolos (14 pastaba) ir 2008 metų rugpjūčio 8 dieną iš CREDIT COOPERATIVE gautos 1,500 tūkst EUR / 5,179 tūkst. Lt paskolos apyvartinėms lėšoms (12 pastaba) palūkanų normos yra fiksuotos.

Žemiau pateikta lentelė apibendrina LCKU palūkanų normos riziką 2008 m. gruodžio 31 d. Lentelėje pateiktas LCKU turtas ir įsipareigojimai, suskirstyti pagal ankstesnę iš sutartyje numatyto palūkanų normų peržiūrėjimo ar išpirkimo (pasibaigimo) datą.

	Iki 1 mėn.	1 - 3 mėn.	3 - 6 mėn.	6 - 12 mėn.	1 - 3 metai	3 - 5 metai	Be palūkanų	Iš viso
Turtas								
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	-	-	-	-	-	941	941
Investiciniai LRV vertybiniai popieriai	172	7,991	13,641	14,743	-	4,575	-	41,122
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	13,882	11,551	16,579	50,581	-	-	-	92,593
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	-	-	-	-	-	-	2,297	2,297
Kitas turtas	-	-	-	-	-	-	392	392
Iš viso turto	14,054	19,542	30,220	65,324	-	4,575	3,630	137,345
Įsipareigojimai ir rezervai								
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	102,126	4,714	8,587	253	155	-	-	115,835
Subordinuotos paskolos	-	-	1,713	-	-	1,381	-	3,094
Indėliai	9	-	-	276	-	-	-	285
Likvidumo palaikymo rezervas	5,732	-	-	-	-	-	-	5,732
Kiti įsipareigojimai	-	-	-	-	-	-	646	646
Kapitalas ir rezervai	-	-	-	-	-	-	11,753	11,753
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	107,867	4,714	10,300	529	155	1,381	12,399	137,345
Balansinis skirtumas dėl jautrumo palūkanoms	(93,813)	14,828	19,920	64,795	(155)	3,194	(8,769)	-

LCKU palūkanų normos rizika 2007 m. gruodžio 31 d.:

	Iki 1 mėn.	1 - 3 mėn.	3 - 6 mėn.	6 - 12 mėn.	1 - 3 metai	3 - 5 metai	5 - 10 metų	Be palūkanų	Iš viso
Turtas	57,309	21,286	3,312	47,020	3,907	1,070	3,527	4,194	141,625
Įsipareigojimai ir rezervai	113,090	8,453	4,857	3,487	52	1,381	-	10,305	141,625
Balansinis skirtumas dėl jautrumo palūkanoms	(55,781)	12,833	(1,545)	43,533	3,855	(311)	3,527	(6,111)	-

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2008 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

Žemiau pateikta lentelė apibendrina 2008 m. gruodžio 31 d. LCKU turto ir įsipareigojimų palūkanų struktūrą:

	Fiksuotos palūkanos	Kintamos palūkanos	Be palūkanų	Iš viso
Turtas				
Pinigai ir lėšos centriname banke	-	-	941	941
Investiciniai LRV vertybiniai popieriai	41,122	-	-	41,122
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito įstaigų	-	92,593	-	92,593
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas	-	-	2,297	2,297
Kitas turtas	-	-	392	392
Iš viso turto	41,122	92,593	3,630	137,345
Įsipareigojimai ir rezervai				
Įsiskolinimai kredito įstaigoms	110,704	5,131	-	115,835
Subordinuotos paskolos	1,392	1,702	-	3,094
Indėliai	285	-	-	285
Likvidumo palaikymo rezervas	5,732	-	-	5,732
Kiti įsipareigojimai	-	-	646	646
Kapitalas ir rezervai	-	-	11,753	11,543
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	118,113	6,833	12,399	137,345
Balansinis skirtumas	(76,991)	85,760	(8,769)	-

2007 m. gruodžio 31 d. LCKU turtas ir įsipareigojimų palūkanų struktūra:

	Fiksuotos palūkanos	Kintamos palūkanos	Be palūkanų	Iš viso
Turtas	37,844	99,587	4,194	141,625
Įsipareigojimai ir rezervai	131,320	-	10,305	141,625
Balansinis skirtumas	(93,476)	99,587	(6,111)	-

Kapitalo pakankamumas

Išskiriami šie pagrindiniai LCKU kapitalo valdymo tikslai:

- Užtikrinti riziką ribojančių normatyvų valdymą ir vykdymą;
- Užtikrinti LCKU galimybę tęsti savo veiklą – tai veiklos stabilumo garantas;
- Auganti LCKU kapitalo bazė sudaro galimybę didinti LCKU turta, išduodamų paskolų vienam skolininkui limitą;

Lietuvos bankas, atliekantis LCKU priežiūrą, nuo 1997 metų iki 2007 metų taikė Bazelio I sutartyje nustatytą kapitalo pakankamumo apskaičiavimo metodiką, o nuo 2008 metų - Bazelio II sutartyje ir Europos Sąjungos direktyvose dėl banko kapitalo pakankamumo sistemos nustatytą kapitalo pakankamumo apskaičiavimo metodiką. Nuo 2008 metų apskaičiuojant kapitalo pakankamumą įvertinamos kredito, rinkos, operacinės rizikos. Kredito rizikai vertinti LCKU naudoja standartizuotą rizikos vertinimo metodą, rinkos rizikai vertinti – standartizuotą, operacinei rizikai vertinti – bazinio indikatorius metodus. Kapitalo pakankamumo rodiklio vykdymas ir kapitalo panaudojimas LCKU vadovybės stebimas kasdien. Priežiūros institucijai informacija apie kapitalo pakankamumo rodiklio vykdymą ir kapitalo panaudojimą teikiama kas ketvirtį. 2008 metais, vadovaujantis Lietuvos Banko nustatytais reikalavimais LCKU įdiegė vidaus kapitalo pakankamumo vertinimo procesą (toliau VKPVP). Tai papildomi (II pakopos) reikalavimai, papildantys bendruosius (I pakopos) kapitalo pakankamumo apskaičiavimo reikalavimus. Remiantis VKPVP LCKU privalo atliekant išsamią analizę identifikuoti rizikas, įvertinti jų valdymą ir su tuo susijusio vidaus kapitalo poreikį.

LCKU kapitalas skirstomas į 2 dalis:

- į 1 lygio kapitalą įskaitoma pajinis, atsargos ir kiti papildomi kapitalai bei rezervai, finansinio turto perkainavimo rezervas bei praėjusių metų nepaskirstytas pelnas (nuostolis). Iš I lygio kapitalo atskaitoma nematerialusis turtas, gražintini pajai ir einamųjų metų nuostolis. 2007 m. skaičiuojant I lygio kapitalą į jį nebuvo įtraukiami kiti papildomi kapitalai ir rezervai, pagrindinių priemonių perkainavimo rezervas.
- į 2 lygio kapitalą įskaitoma stabilizacijos fondas, subordinuotos paskolos atitinkančios Lietuvos banko nustatytus reikalavimus, einamųjų metų audituotas nepaskirstytas pelnas. 2007 m. skaičiuojant II lygio kapitalą į jį buvo įtraukiami kiti papildomi kapitalai ir rezervai, finansinio turto perkainavimo rezervas.

Kapitalo pakankamumo rodiklis 2008 m. gruodžio mėn. 31 d. ir 2007 m. gruodžio 31 d. pateiktas žemiau:

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2008 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

	Balansinės vertės	Balansinės vertės
	2008	2007
I lygio kapitalas		
Pajinis kapitalas	7,348	5,354
Atsargos kapitalas	158	158
Rezervinis kapitalas (2008)	612	-
Finansinio turto perkainavimo rezervas (2008)	(848)	-
Nematerialusis turtas	(1,014)	(550)
Viso I lygio kapitalas	6,256	4,962
II lygio kapitalas		
Rezervinis kapitalas (2007)	-	459
Stabilizacijos fondas	3,884	3,145
Finansinio turto perkainavimo rezervas (2007)	-	(175)
Subordinuota paskola	2,371	1,105
Viso II lygio kapitalas	6,255	4,534
Iš viso kapitalo bazė	12,511	9,496
Kapitalo reikalingo kredito rizikai, gautinų sumų sumažėjimo rizikai poreikis (2008) / Pagal riziką įvertintas turtas (2007)	4,391	60,903
Kapitalo reikalingo pozicijų, užsienio valiutos kurso rizikai padengti poreikis	846	-
Kapitalo reikalingo operacinei rizikai padengti poreikis	343	-
Viso kapitalo poreikis	5,580	60,903
Kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	22.42	15.59

2007 m. spalio 24 d. LCKU pasirašė 5 metų trukmės 400 tūkst. Eur / 1,381 tūkst. Lt subordinuotos paskolos sutartį su Oikocredit, Ecumenical Development Cooperative Society U.A.. 2007 m. gruodžio 6 d. gavus Lietuvos banko valdybos leidimą ši paskola užskaityta į LCKU II lygio kapitalą. 2008 m. birželio 15 d. LCKU pasirašė 8 metų trukmės 500 tūkst. Eur / 1,726 tūkst. Lt subordinuotos paskolos sutartį su COOPEST SA., 2008 m. liepos 24 d. buvo gautas Lietuvos banko valdybos leidimas šią paskolą užskaityti į II lygio kapitalą. Pagal Lietuvos banko reikalavimus subordinuotoms paskoloms LCKU II lygio kapitale apskaitomos paskolos suma kasmet mažinama 20 proc. Be to, 400 tūkst. Eur / 1,381 tūkst. Lt subordinuota paskola kapitalo pakankamumo rodiklio skaičiavime rodoma be sukauptų palūkanų, kurios 2008 m. gruodžio 31 d. buvo 11 tūkst. Lt. Skaičiuojant LCKU kapitalo pakankamumo rodiklį į II lygio kapitalą įskaitoma tik tokia iš COOPEST SA. gautos 500 tūkst. Eur / 1,726 tūkst. Lt subordinuotos paskolos dalis, kad LCKU II lygio kapitalas neviršytų I lygio kapitalo.

Pagal Lietuvos banko reikalavimus 2008 ir 2007 metais LCKU kapitalo pakankamumo rodiklis turi būti ne mažesnis kaip 10%. 2007 metais apskaičiuojant kapitalo pakankamumo rodiklį kapitalo bazė dalinama iš pagal riziką įvertinto turto sumos, rodiklis išreiškiamas proc. 2008 metais apskaičiuojant kapitalo pakankamumo rodiklį kapitalo bazė dalinama iš kapitalo poreikio sumos ir dauginama iš 10 proc.

FINANSINIŲ ATASKAITŲ PASTABOS

1 PASTABA GRYNOSIOS PALŪKANŲ PAJAMOS

	2008	2007
Palūkanų pajamos:		
už paskolas kredito unijoms	3,021	1,681
už galimo pardavimo vertybinius popierius	1,401	1,129
už laikomus iki termino pabaigos vertybinius popierius	302	382
už lėšas kredito įstaigose	1,051	892
Iš viso palūkanų pajamų	5,775	4,084
Palūkanų išlaidos:		
už kredito unijų indėlius	2,044	1,354
už kredito unijų likvidumo palaikymo rezervo lėšas	80	43
už juridinių asmenų indėlius	14	13
už kredito įstaigų paskolas	312	15
Iš viso palūkanų išlaidų	2,450	1,425
Grynosios palūkanų pajamos	3,325	2,659

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2008 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

2 PASTABA GRYNOSIOS PASLAUGŲ IR KOMISINIŲ PAJAMOS

	2008	2007
Paslaugų ir komisinių pajamos iš kredito unijų:		
už pervedimo operacijas	461	378
už operacijas mokėjimo kortelėmis	176	26
už internetinės bankininkystės operacijas	16	-
Iš viso paslaugų ir komisinių pajamų	653	404
Paslaugų ir komisinių išlaidos:		
už operacijas mokėjimo kortelėmis	285	36
už pervedimo operacijas	138	106
finansų maklerio įmonių komisiniai	14	11
kitos paslaugų ir komisinių išlaidos	6	18
Iš viso paslaugų ir komisinių išlaidų	443	171
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos	210	233

3 PASTABA KITOS VEIKLOS PAJAMOS

	2008	2007
Nefinansinių paslaugų kredito unijoms pajamos	537	475
Kitos pajamos	3	-
Iš viso kitos veiklos pajamų	540	475

Nuo 2007 m. sausio mėn. LCKU kredito unijoms taip pat teikia nefinansinės veiklos paslaugas: kredito unijų sistemų vystymas, kredito unijų įvaizdžio formavimas vykdant bendras marketingo akcijas, kredito unijų konsultacijos finansų valdymo, apskaitos tvarkymo, teisės, kompiuterinės srities klausimais, kredito unijų mokymas, centralizuotų sutarčių rengimas, kompiuterinės technikos priežiūra ir pan.

4 PASTABA VEIKLOS SĄNAUDOS

	2008	2007
Darbuotojų atlyginimai	1,252	909
Socialinis draudimas	375	271
Reklamos ir marketingo išlaidos	300	360
Transporto, pašto ir ryšių paslaugos	220	152
Apmokėjimo už darbą pagal sutartis išlaidos	184	82
Darbuotojų ir valdymo organų narių apmokymų išlaidos	108	94
Kredito unijų apmokymo	87	71
Teisinės ir audito paslaugos	85	78
Patalpų apsauga ir ūkio išlaidos	69	52
Mokėjimo kortelių išlaidos	48	118
Internetinės bankininkystės išlaidos	47	-
Tantjemos	41	35
Reprezentacinės išlaidos	31	30
Kanceliarinės prekės	20	18
Nuoma	11	6
Mokesčiai ir draudimas	8	22
Kitos išlaidos	206	83
Iš viso	3,092	2,381

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2008 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

5 PASTABA PELNO MOKESČIO SĄNAUDOS

	2008	2007
Einamųjų metų pelno mokestis	43	66
Atidėtas pelno mokestis	(6)	(1)
Iš viso pelno mokesčio sąnaudų	37	65
Pelnas prieš apmokestinimą	642	779
Pelno mokestis taikant 4.5 proc. tarifą (2007: 7.5 proc.)	29	58
Apmokestinamojo pelno nemažinančių sąnaudų pelno mokestis	17	15
Neapmokestinamosios pajamos	(3)	(8)
Pelno mokesčio sąnaudos	43	65

Atidėtojo pelno mokesčio turto judėjimas

Likutis metų pradžioje	1	-
Atidėtas mokestis (apskaitomas per nuosavybę) (8 pastaba)	212	-
Pajamos (sąnaudos) pelno (nuostolių) ataskaitoje	6	1
Likutis metų pabaigoje	219	1

Atidėtojo pelno mokesčio turtas

	Vertybinių popierių vertė	Sukauptos sąnaudos	Iš viso
2007 m. sausio 1 d.	-	-	-
Sąnaudos (pajamos) pelno (nuostolių) ataskaitoje	-	1	1
Atidėtas mokestis (apskaitomas per nuosavybę)	-	-	-
2007 m. gruodžio 31 d.	-	1	1
Sąnaudos (pajamos) pelno (nuostolių) ataskaitoje	-	6	6
Atidėtas mokestis (apskaitomas per nuosavybę)	212	-	212
2008 m. gruodžio 31 d.	212	7	219

6 PASTABA PINIGAI IR LĖŠOS CENTRINIAME BANKE

Pinigus ir lėšas Centriniame banke sudaro kasa, kurioje 2008 m. gruodžio 31 dieną LCKU laikė 3 tūkst. Lt (2007 m. gruodžio 31 dieną – 4 tūkst. Lt) ir korespondentinę sąskaitą centriniame banke, kurioje 2008 m. gruodžio 31 d. LCKU laikė 938 tūkst. litų (2007 m. gruodžio 31 d. – 2,080 tūkst. litų). LCKU neprivalo turėti ir laikyti Lietuvos banke privalomųjų atsargų. Palūkanos už korespondentinę sąskaitą Lietuvos banke nemokamos.

7 PASTABA PASKOLOS IR GAUTINOS SUMOS IŠ KREDITO ĮSTAIGŲ

	2008	2007
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose	6,858	50,275
Terminuoti indėliai bankuose	4,035	-
Paskolos kredito unijoms	81,700	49,312
Kredito unijų paskolų vertės sumažėjimo nuostoliai	-	-
Iš viso	92,593	99,587

Apskaičiuotosios palūkanų normos už lėšas bankų korespondentinėse sąskaitose 2008 m. svyravo nuo 0% iki 7,69% (2007 m. – nuo 0% iki 5,38%), apskaičiuotosios palūkanų normos už paskolas kredito unijoms 2008 m.

LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2008 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

svyravo nuo 4.5% iki 8.10% (2007 m. – nuo 4,5% iki 6.60%), apskaičiuotos palūkanų normos už terminuotus indėlius bankuose 2008 m. svyravo nuo 7 % iki 8 % .

8 PASTABA INVESTICINIAI VERTYBINIAI POPIERIAI

	2008	2007
Galimo pardavimo vertybiniai popieriai	31,432	30,872
Vertybiniai popieriai, laikomi iki išpirkimo	9,690	6,971
Iš viso	41,122	37,844

Galimo pardavimo ir vertybinius popierius, laikomus iki išpirkimo, sudaro LR Vyriausybės išleisti skolos vertybiniai popieriai. Vertybinių popierių apskaičiuotosios palūkanų normos svyruoja nuo 3.10% iki 8.85% (2007 m. nuo 3.1% iki 6.0%) ir yra nekintamos. 5,268 tūkst. litų vertės iki išpirkimo laikomų skolos vertybinių popierių (2007 m. – 4,309 tūkst. litų) ir 2,872 tūkst. litų vertės galimo pardavimo skolos vertybinių popierių (2007 m. – 4,841 tūkst. litų) yra įkeisti AB SEB Vilniaus bankui už šio banko suteiktą 7,000 tūkst. litų kredito limitą (2007 m. – 7,000 tūkst. lt). Įkeitimo termino pabaiga – 2009 m. balandžio 15 d. 2008 m. gruodžio 31 d. kredito limitas panaudotas nebuvo (2007 m. gruodžio 31 d. panaudotas taip pat nebuvo).

Per 2008 ir 2007 finansinius metus LCKU finansinio turto neperklasifikavo.

Galimo pardavimo vertybinių popierių perkainavimo rezervo judėjimas apibendrintas žemiau:

	2008	2007
Finansinio turto perkainojimo rezervas sausio 1 d.	(175)	(31)
Grynasis pelnas/nuostolis dėl tikrosios vertės pokyčių	(885)	(144)
Atidėto pelno mokesčio pokytis (6 pastaba)	212	-
Finansinio turto perkainojimo rezervas gruodžio 31 d.	(848)	(175)

9 PASTABA MATERIALUSIS ILGALAIKIS TURTAS

	Kompiuterinė įranga	Kita įranga	Pastatai	Baldai	Lengvieji automobiliai	Iš viso
2007 m. sausio 1 d						
Įsigijimo vertė	356	20	-	-	-	376
Sukauptas nusidėvėjimas	(120)	(7)	-	-	-	(127)
Likutinė vertė	236	13	-	-	-	249
2007 ataskaitiniai metai						
Likutinė vertė	236	13	-	-	-	249
Įsigijimai	19	4	972	28	192	1,215
Nusidėvėjimas	(96)	(4)	(14)	(2)	(19)	(135)
Nurašymai	-	-	-	-	-	-
Likutinė vertė	159	13	958	26	173	1,329
2007 m. gruodžio 31 d.						
Įsigijimo vertė	375	24	972	28	192	1,591
Sukauptas nusidėvėjimas	(216)	(11)	(14)	(2)	(19)	(262)
Likutinė vertė	159	13	958	26	173	1,329
2008 ataskaitiniai metai						
Likutinė vertė	159	13	958	26	173	1,329
Įsigijimai	95	29	-	11	-	135
Nusidėvėjimas	(101)	(7)	(36)	(5)	(32)	(181)
Likutinė vertė	153	35	922	32	141	1,283
2008 m. gruodžio 31 d.						
Įsigijimo vertė	470	53	972	39	192	1,726
Sukauptas nusidėvėjimas	(317)	(18)	(50)	(7)	(51)	(443)
Likutinė vertė	153	35	922	32	141	1,283

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2008 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

10 PASTABA NEMATERIALUSIS TURTAS

	Išankstiniai apmokėjimai	Kompiuterinės programos	Licenzijos	Iš viso
2007 m. sausio 1 d				
Įsigijimo vertė	358	266	110	734
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(6)	-	(6)
Likutinė vertė	358	260	110	728
2007 ataskaitiniai metai				
Likutinė vertė	358	260	110	728
Įsigijimai	150	-	-	150
Amortizacija	-	(54)	(18)	(72)
Nurašymai / gražinimai	(255)	-	-	(255)
Likutinė vertė	252	206	92	550
2007 m. gruodžio 31 d.				
Įsigijimo vertė	252	266	110	628
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(60)	(18)	(78)
Likutinė vertė	252	206	92	550
2008 ataskaitiniai metai				
Likutinė vertė	252	206	92	550
Įsigijimai	-	676	-	676
Perklasifikavimai	(252)	252	-	-
Amortizacija	-	(175)	(37)	(212)
Likutinė vertė	-	959	55	1,014
2008 m. gruodžio 31 d.				
Įsigijimo vertė	-	1,194	110	1,304
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(235)	(55)	(290)
Likutinė vertė	-	959	55	1,014

11 PASTABA KITAS TURTAS

	2008	2007
Trumpalaikis turtas	111	142
Kitos gautinos sumos	32	19
Ateinančių laikotarpių sąnaudos	25	49
Atidėtas pelno mokestis (5 pastaba)	219	1
Gautinas PVM	5	21
Iš viso	392	232

12 PASTABA ĮSISKOLINIMAI KREDITO ĮSTAIGOMS

	2008	2007
Kredito unijų lėšos:		
terminuotieji indėliai	15,087	23,914
indėliai iki pareikalavimo	95,617	100,378
Gautos paskolos	5,131	-
Iš viso	115,835	124,292

Palūkanų normos už kredito unijų terminuotuosius indėlius svyruoja nuo 2.5% iki 7.0% (2007m. nuo 3.5% iki 5.0 %), už indėlius iki pareikalavimo - 1.5% (2007 m. nuo 0.7% iki 1.5%). 2008 m. liepos 30 d. LCKU pasirašė 8 metų trukmės paskolos sutartį su CREDIT COOPERATIF. Paskolos tikslas – apyvartinėms lėšoms, užtikrinimo priemonių nėra, palūkanų norma – 6 mėn. EURIBOR ir 1,25 % marža.

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2008 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

13 PASTABA INDĒLIAI

	2008	2007
Juridinių asmenų indėliai iki pareikalavimo	9	31
Juridinių asmenų terminuotieji indėliai	276	276
Iš viso	285	307

Asociacijos Lietuvos kredito unijos indėliai iki pareikalavimo sudarė 8 tūkst. litų (2007 m. – 29 tūkst. litų).

Palūkanų normos už juridinių asmenų terminuotuosius indėlius svyruoja nuo 2.5% iki 7.0% (2006 m. nuo 3.5% iki 5.0%), už indėlius iki pareikalavimo - 1.5% (2007 m. nuo 0.7% iki 1.5%).

14 PASTABA SUBORDINUOTOS PASKOLOS

	Palūkanų norma (%)	2008	2007
400 EUR / 1,381 Lt, fiksuota palūkanų norma, gražinama 2012 m.	6.3	1,392	1,392
500 EUR /1,726 Lt kintama palūkanų norma, gražinama 2016 m.	6 mėn.EURIBOR+2.5	1,702	-
Iš viso		3,094	1,392

2007 m. spalio 24 d. LCKU pasirašė 5 metų trukmės subordinuotos paskolos sutartį su Oikocredit, Ecumenical Development Cooperative Society U.A., 2007 m. gruodžio 6 d. buvo gautas Lietuvos banko valdybos leidimas šią paskolą užskaityti į II lygio kapitalą. 2008 m. birželio 15 d. LCKU pasirašė 8 metų trukmės subordinuotos paskolos sutartį su COOPEST SA., 2008 m. liepos 24 d. buvo gautas Lietuvos banko valdybos leidimas šią paskolą užskaityti į II lygio kapitalą. Visa subordinuotų paskolų suma gražinama vienkartinė įmoka paskolų termino pabaigoje. Paskolos neužtikrintos užtikrinimo priemonėmis. Pagal paskolų sutarčių nuostatas, LCKU bankroto ar likvidavimo atveju paskolos davėjo reikalavimai tenkinami po to, kai patenkinami visų kitų kreditorių reikalavimai.

15 PASTABA LIKVIDUMO PALAIKYMŲ REZERVAS

	2008	2007
Likvidumo palaikymo rezervas metų pradžioje	5,329	3,450
Padidėjimas per metus	403	1,879
Likvidumo palaikymo rezervas metų pabaigoje	5,732	5,329

LCKU likvidumo palaikymo rezervas yra LCKU įstatymo nustatytu būdu sudarytas rezervas, skirtas kredito unijų LCKU narių veiklos likvidumui užtikrinti, suteikiant kredito unijoms likvidumo paskolas. Kredito unijos LCKU narės specialiai tam tikslui LCKU atidarytoje sąskaitoje turi laikyti LCKU visuotinio narių susirinkimo patvirtintą dalį lėšų nuo visų terminuotų ir neterminuotų indėlių kredito unijoje litais ir užsienio valiuta lėšų (2008 metais 1%, 2007 metais – 1.2%), kurios sudaro Likvidumo palaikymo rezervą. Už likvidumo palaikymo rezervo lėšas kredito unijoms mokamos 1.5% dydžio metinės palūkanos (2007 metais – 1 %).

Kiekvieno ketvirčio pabaigoje peržiūrima lėšų, kurią kredito unija privalo laikyti Likvidumo palaikymo rezerve, suma. Tokių lėšų perskaičiavimus atlieka LCKU, kuri kiekvienai kredito unijai išsiunčia pranešimą. Negavus kredito unijos prieštaravimo dėl pranešime nurodytų sumų, LCKU ne ginčo tvarka nurašo nuo kredito unijos einamosios sąskaitos LCKU lėšas arba perveda kredito unijos lėšas į einamąją sąskaitą LCKU.

Paskolos kredito unijų likvidumui palaikyti gali būti teikiamos, kai kredito unijos likvidumas tampa mažesnis už nustatytą likvidumo normatyvą ir kai kredito unijos turto ir įsipareigojimų sudėtis pagal terminus artimiausiems mėnesiams rodo tam tikrą nesubalansuotumą, galintį sutrikdyti įvykdyti įsipareigojimus.

Išstojančios, pašalintos ar likviduojamos kredito unijos lėšos, laikomos LCKU likvidumo palaikymo rezerve, yra gražinamos kredito unijai.

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

16 PASTABA KITI ĮSIPAREIGOJIMAI

	2008	2007
Sukauptas atostogų rezervas	153	108
Ateinančio laikotarpio pajamos (subsidijos)	354	400
Kiti įsipareigojimai	117	100
Iš viso	624	608

Ateinančio laikotarpio pajamas (subsidijas) sudaro Atviros Lietuvos Fondo suteikta subsidija kompiuterinėms sistemoms įsigyti. Subsidija panaudojama per kompiuterinių sistemų ir programų naudingo tarnavimo laikotarpius. Per 2008 m. priskaičiuota 46 tūkst. Lt subsidijos amortizacijos suma yra sumažintos ataskaitinio laikotarpio nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos.

17 PASTABA KAPITALAS IR REZERVAI

Pagrindiniai ir papildomi pajai

LCKU pajinį kapitalą sudaro 7,348 tūkst. litų (2007 m. – 5,354 tūkst. Lt). Jis sudarytas iš pagrindinių ir papildomų pajų. Nominali vieno pajaus vertė yra 1 tūkst. litų. Visas LCKU pajinis kapitalas apmokėtas.

Kiekvienas LCKU pajininkas, turintis pagrindinį pajų, turi vieną balsą, nepriklausomai nuo jo apmokėto papildomo pajaus dydžio. Pasibaigus kredito unijos narystei LCKU su ja atsiskaitoma gražinant išpirktų privalomo ir papildomų pajų įmokas.

Atsargos kapitalas

LCKU atsargos kapitalą sudaro visuotinio narių susirinkimo sprendimu į atsargos kapitalą pervestas 2003 ir 2002 metų pelnas. Atsargos kapitalo paskirtis – garantuoti LCKU finansinį stabilumą. Atsargos kapitalas sudaromas iš LCKU papildomų įnašų ar (ir) atskaitymų iš LCKU pelno. Atsargos kapitalas kredito unijoms negražinamas. Atsargos kapitalas LCKU narių visuotinio narių susirinkimo sprendimu gali būti panaudojamas tik LCKU veiklos nuostoliams dengti.

Rezervinis kapitalas

Rezervinis kapitalas sudaromas iš LCKU pelno. Rezervinis kapitalas priskiriamas LCKU rezervams. Jį sudaro visuotinio narių susirinkimo sprendimu į rezervinį kapitalą pervestos sumos. Atskaitymai į rezervinį kapitalą yra privalomi ir negali būti mažesni kaip 20 procentų LCKU grynojo pelno, kol rezervinis kapitalas sudarys 1/5 LCKU nuosavo kapitalo. Rezervinis kapitalas kredito unijoms negražinamas. Rezervinis kapitalas LCKU narių visuotinio narių susirinkimo sprendimu gali būti panaudojamas tik LCKU veiklos nuostoliams dengti.

Stabilizacijos fondas

LCKU Stabilizacijos fondas yra LCKU įstatymo nustatytu būdu sudarytas fondas, skirtas kredito unijų LCKU narių veiklos stabilumui bei tęstinumui užtikrinti ir veikiantis kaip paskutinis skolinimosi šaltinis kredito unijų sutrikusiam mokumui atkurti. Įnašus į Stabilizacijos fondą moka kredito unijos. Kredito unijų privalomo metinio įnašo į Stabilizacijos fondą procentinį dydį nustato visuotinis narių susirinkimas. 2005 ir 2004 metais į stabilizacijos fondą kredito unijos mokėjo 0.20 proc. nuo kredito unijos aktyvų vertės, 2006 ir 2007 metais –

0.20 proc. nuo kredito unijų indėlių vertės, 2008 metais - 0.10 proc. nuo kredito unijų indėlių vertės. Visuotinio narių susirinkimo sprendimu į stabilizacijos fondą pervesta 236 tūkst. Lt skirstant 2005 metų pelną, 35 tūkst. Lt pervesta skirstant 2006 metų pelną, 79 tūkst. Lt pervesta skirstant 2007 metų pelną. 2007 m. kredito unijoms iš LR Vyriausybės išpirkus visus papildomus pajus LR Vyriausybė, kaip numatyta LCKU įstatyme į stabilizacijos fondą įnešė 700 tūkst. Lt. Paskolos kredito unijų stabilumui bei tęstinumui užtikrinti gali būti teikiamos, kai kredito unijos kapitalo pakankamumo normatyvas pasidaro mažesnis už Lietuvos banko nustatytą arba nuolatos mažėja ir artimiausiu metu gali tapti mažesnis už Lietuvos banko nustatytą. Įnašai į Stabilizacijos fondą kredito unijoms negražinami. 2008 metais iš stabilizacijos fondo lėšų paskolų kredito unijoms nebuvo suteikta (2007m. – 30 tūkst. Lt).

**LIETUVOS CENTRINĖ KREDITO UNIJA
FINANSINĖS ATASKAITOS
2008 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. litų, jei nenurodyta kitaip)

18 PASTABA SUSIJUSIOS ŠALYS

LCKU susijusiais asmenimis yra laikomos kredito unijos - LCKU narės, Asociacija Lietuvos kredito unijos, LR Vyriausybė, LCKU valdyba, stebėtojų taryba, stabilizacijos fondo komisija bei LCKU vadovybė. Asociacija Lietuvos kredito unijos laikoma susijusiu asmeniu, kadangi jos savininkai yra tie patys kaip ir LCKU.

Vadovybei 2008 metais (2 vadovams) buvo priskaičiuota 326 tūkst. litų atlyginimų (2007 metais – 282 tūkst. Litų, 2 vadovams):

	2008	2007
Priskaičiuota atlyginimų ir jiems tenkančių socialinio draudimo įmokų	326	282
Priskaičiuotas atostogų rezervas ir jam tenkančios socialinio draudimo įmokos	66	49
Iš viso:	392	331
Sumokėti atlyginimai ir socialinio draudimo įmokos	326	282
Likę įsipareigojimų vadovybei	66	49

Informacija apie operacijas su susijusiomis šalimis pateikta šiose finansinių ataskaitų pastabose:

- 1 pastaboje – apie palūkanas už suteiktas paskolas, vertybinius popierius, priimtus indėlius bei priimtas likvidumo palaikymo rezervo lėšas;
- 2 pastaboje – apie komisinių pajamas
- 3 pastaboje – apie kitas pajamas
- 7 pastaboje – apie suteiktas paskolas;
- 8 pastaboje - apie investicinius vertybinius popierius;
- 12 ir 13 pastabose – apie priimtus indėlius;
- 15 pastaboje – apie įmokas į likvidumo palaikymo rezervą;
- 17 pastaboje – apie pajinį kapitalą, rezervus ir įmokas į stabilizacijos fondą.

LCKU susijusioms šalims išduoda paskolas bei priima indėlius rinkos sąlygomis.

Susijusioms šalims išduotos/grąžintos paskolos ir priimti / grąžinti indėliai:

	2008	2007
Susijusioms šalims – kredito unijoms išduotos paskolos	(253,899)	(103,075)
Susijusių šalių – kredito unijų grąžintos paskolos	221,540	84,765
Iš susijusių šalių – kredito unijų priimti terminuoti indėliai	65,695	65,771
Susijusioms šalims – kredito unijoms grąžinti terminuoti indėliai	(74,516)	(62,061)
Iš susijusių šalių – kredito unijų priimti indėliai iki pareikalavimo	1.293,964	669,809
Susijusioms šalims – kredito unijoms grąžinti indėliai iki pareikalavimo	(1.299,498)	(686,348)
Iš susijusių šalių – kredito unijų priimti indėliai į likvidumo rezervą	1,404	2000
Susijusioms šalims – kredito unijoms grąžinti indėliai iš likvidumo rezervo	(1,081)	(165)
Iš susijusių šalių – ne kredito unijų priimti indėliai iki pareikalavimo	521	1,197
Susijusioms šalims – ne kredito unijoms grąžinti indėliai iki pareikalavimo	(543)	(1,375)

19 PASTABA ĮSTATYMŲ ATITIKIMAS

LCKU Lietuvos banko reikalavimu privalo vykdyti kapitalo pakankamumo, likvidumo, maksimalios paskolos sumos vienam skolininkui ir atviros užsienio valiutų pozicijos normatyvus. 2008 m. ir 2007 m. gruodžio 31 d. LCKU atitiko visus privalomus reikalavimus.

20 PASTABA NEBALANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Mokesčių inspekcija gali bet kuriuo metu per 5 po ataskaitinių mokesčių metų iš eilės einančius metus patikrinti buhalterijos knygas ir apskaitos įrašus bei apskaičiuoti papildomus mokesčius ir baudas. LCKU vadovybei nežinomos jokios aplinkybės, dėl kurių galėtų iškilti potencialus reikšmingas įsipareigojimas šiuo atžvilgiu.